

**T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Tıp Eğitimi Anabilim Dalı**

**TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
ÖĞRENME STİLLERİNE GÖRE
PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM VE KLASİK EĞİTİMDEN
DUYDUKLARI MEMNUNİYET VE AKADEMİK
BAŞARILARI**

Dr. Erol GÜRPINAR

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2009

**T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Tıp Eğitimi Anabilim Dalı**

**TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
ÖĞRENME STİLLERİNE GÖRE
PROBLEME DAYALI ÖĞRENİM VE KLASİK EĞİTİMDEN
DUYDUKLARI MEMNUNİYET VE AKADEMİK
BAŞARILARI**

Dr. Erol GÜRPINAR

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Mehmet R. AKTEKİN

“Kaynakça Gösterilerek Tezimden Yararlanılabilir”

Antalya, 2009

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma jürimiz tarafından Tıp Eğitimi Programında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

27/05/2009

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet R. AKTEKİN
Akdeniz Üniversitesi
Tıp Fakültesi
Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

Üye: Prof. Dr. M. Akif ÇİFTÇİOĞLU
Akdeniz Üniversitesi
Tıp Fakültesi
Patoloji Anabilim Dalı

Üye: Prof. Dr. Bilge KARSLI
Akdeniz Üniversitesi
Tıp Fakültesi
Anestezyoloji Anabilim Dalı

Üye: Doç. Dr. Levent DÖNMEZ
Akdeniz Üniversitesi
Tıp Fakültesi
Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Üye: Yrd. Doç. Dr. Neşe ZAYİM
Akdeniz Üniversitesi
Tıp Fakültesi
Biyostatistik ve Tıp Bilişimi Anabilim Dalı

ONAY:

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun .../.../2009 tarih ve .../... sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. İsmail ÜSTÜNEL
Enstitü Müdürü

ÖZET

Bu çalışmada Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin öğrenme stillerine göre PDÖ ve klasik eğitim hakkındaki memnuniyetlerini ve öğrenme stillerine göre her iki eğitim yöntemindeki sınav başarılarını karşılaştırmak amaçlanmıştır.

Bu çalışma Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi 2008-2009 eğitim öğretim yılında Dönem-I öğrencilerinde (n=186 öğrenci) yapılmıştır. Öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemek amacı ile Kolb öğrenme stilleri envanteri uygulanmıştır. Öğrencilerin PDÖ den ve klasik eğitimden memnun olma durumunu belirlemek amacı ile 16 adet önermeden oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Sınav başarılarını karşılaştırmak için ise, PDÖ modül sınav puanları ve klasik ders kurulunun sonunda yapılan komite sınav puanları karşılaştırılmıştır.

Araştırma grubunun öğrenme stilleri dağılımı incelendiğinde, büyük çoğunluğunun ayrıştıran ve özümseyen grupta olduğu (sırası ile %47.7 ve %41.5), özümseyen grubun önermelerde klasik eğitime en yüksek puanı veren, yerleştiren ve ayrıştıran grubun ise PDÖ için en yüksek puanı veren gruplar olduğu saptanmıştır. Ayrıca “Genel anlamda bu eğitim yönteminden **memnunum**” önermesi için klasik eğitimde en yüksek puanı özümseyen grubun, PDÖ için yerleştiren grubun verdiği bulunmuştur. Öğrencilerin, öğrenme stillerine göre sınav puanları incelendiğinde ise özümseyen grubun diğer gruplara göre klasik dersler ile ilgili komite sınavında daha yüksek, yerleştiren ve ayrıştıran grubunda diğer gruplara göre PDÖ sınavında daha yüksek puan aldıkları saptanmıştır.

Araştırma sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun özümseyen ve ayrıştıran öğrenme stiline sahip oldukları ve yine büyük çoğunluğun klasik eğitime göre PDÖ den daha fazla memnun oldukları bulunmuştur. Öğrenme stillerine göre özümseyen grubun klasik derslerden daha memnun ve daha başarılı, yerleştiren ve ayrıştıran öğrencilerin ise PDÖ den daha memnun ve daha başarılı oldukları saptanmıştır.

Anahtar kelimler: Tıp Eğitimi, Öğrenme stilleri, Eğitim Yöntemleri.

ABSTRACT

The aim of the present study was to determine the level of satisfaction of Akdeniz University Medical School students with traditional education and problem based learning and to compare their examination success in both education methods, in view of their learning styles.

The present study was conducted on the first semester students of Akdeniz University medical school (n=186), during the 2008-2009 academic year. The Kolb learning style inventory was administered to determine the learning styles of the students. A questionnaire consisting of 16 statements was used to determine the students' level of satisfaction with PBL and with traditional education. For the comparison of examination success, the scores received in PBL module examination and those received in the committee examination held at the end of the traditional education courses were compared.

According to their learning styles, the vast majority of the students were divergers and assimilators (47.7% and 41.5%, respectively), and the highest scores to the statements in favor of traditional education were given by the assimilators whereas the accommodators and divergers gave the highest scores to the statements in favor of PBL. Additionally, the highest scores to the statement, "Overall, I am satisfied with this education method" were given by the assimilators for the traditional education, and by the accommodators for PBL. As the examination grades of the students were examined according to their learning styles, it was determined that the assimilators received higher grades in the committee examination involving traditional courses while the accommodators and divergers received higher grades in the PBL examination.

As a result of the study, it was found that the vast majority of the students were assimilators and divergers and a great number of students were more satisfied with PBL than with traditional education. According to the students' learning styles, the assimilators were more satisfied with and more successful in the traditional courses whereas the divergers were more satisfied with and more successful in the PBL courses.

Keyword: Medical education, Learning style, Problem based learning.

TEŞEKKÜR

Sayın Sumer Mamaklı ve Sayın Kemal Alimoğlu, tez çalışmam sırasında özellikle veri toplama aşamasında önemli katkıları olmuştur. Tez danışmanın Sayın Mehmet Aktekin, tez çalışmamı yapabilmem için gerekli ortamı hazırlamış, tez çalışmam sırasında her zaman son derece yardımcı olmuş ve tez çalışmasının gerçekleşmesinde çok büyük katkıları olmuştur.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
TABLolar DİZİNİ	x
GİRİŞ	1
GENEL BİLGİLER	3
2.1. Probleme Dayalı Öğrenme	3
2.1.1. Probleme Dayalı Öğrenme Nedir?	3
2.1.2. Probleme Dayalı Öğrenmede Senaryo	3
2.1.3. Probleme Dayalı Öğrenimde İzlenen Süreçler	4
2.1.4. Dünya da PDÖ Uygulamaları	5
2.1.5. Türkiye de PDÖ Uygulamaları	5
2.1.6. Probleme Dayalı Öğrenim'in Sağladığı Yararlar	6
2.1.7. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde Probleme Dayalı Öğrenimin Uygulamaları	6
2.2. Öğrenme Stili	8
2.2.1. Dunn Ve Dunn'ın Öğrenme Stili Sınıflaması	8
2.2.2. Reinert Öğrenme Stili Sınıflaması	8
2.2.3. Gregorc Öğrenme Stili Sınıflaması	8
2.2.4. Jung Öğrenme Stili Sınıflaması	8
2.2.5. Vermunt Öğrenme Stili Sınıflaması	9
2.2.6. Kolb Öğrenme Stili Sınıflaması	9
2.2.6.1. Somut Yaşantı	9
2.2.6.2. Yansıtıcı Gözlem	10
2.2.6.3. Soyut Kavramşallaştırma	10
2.2.6.4. Aktif Yaşantı	10
2.2.6.5. Özümseyen Grup	11
2.2.6.6. Ayırıştırıcı Grup	12
2.2.6.7. Değiştiren Grup	13
2.2.6.8. Yerleştiren Grup	14
MATERYAL VE METOD	17
3.1. Araştırma Evreni	17
3.2. Araştırma Değişkenleri	17
3.3. Araştırma Verilerinin Toplanması	17
3.3.1. Veri Toplama Araçları	17
3.3.1.1. Tanımlayıcı Verilere İlişkin Anket	17

3.3.1.2. Öğrenme Stilleri Ölçeği	17
3.3.1.3. PDÖ ve Klasik Eğitim Memnuniyet Anketi	18
3.3.1.4. Akademik Başarı	19
3.4. Araştırma Verilerinin İstatistiksel Analizi	19
BULGULAR	21
4.1. Tanımlayıcı Özellikler	21
4.2. Öğrencilerin Öğrenme Stilleri Dağılımı	23
4.3. Öğrencilerin Akademik Başarıları	25
4.4. Öğrencilerin PDÖ ve Klasik Eğitim Memnuniyetleri	25
4.5. Öğrencilerin Demografik Verileri ve Öğrenme Stilleri ile PDÖ ve Klasik Eğitim Memnuniyetleri Arasındaki İlişki	28
4.6. Öğrencilerin Öğrenme Stilleri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki	35
TARTIŞMA	37
SONUÇ	43
ÖNERİLER	44
KAYNAKLAR	45
ÖZGEÇMİŞ	50
EKLER	
EK-1. Demografik Veri Toplama Anketi	
EK-2. Kolb Öğrenme Stilleri Ölçeği	
EK-3. Eğitim Yöntemi Memnuniyet Belirleme Anketi	

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No

Sayfa No

2.1. Kolb Öğrenme Stili Modeli

12

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablo No.</u>		<u>Sayfa No</u>
4.1.	Araştırma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı	21
4.2.	Araştırma Grubunun Yaşadığı Yere Göre Dağılımı	22
4.3.	Araştırma Grubunun Mezun Olduğu Liseye Göre Dağılımı	22
4.4.	Araştırma Grubunun Tıp fakültesini Kendi İsteği ile Seçme Durumu	22
4.5.	Araştırma Grubunun “Baba Eğitim Durumu”	23
4.6.	Araştırma Grubunun “Anne Eğitim Durumu”	23
4.7.	Araştırma Grubunun Öğrenme Stili Dağılımı	23
4.8.	Araştırma Grubunun Demografik Verilerine Göre Öğrenme Stilleri Dağılımı	24
4.9.	Araştırma Grubunun Ders Kurulu Sınav Puanları	25
4.10.	Araştırma Grubunun PDÖ Modülü Sınav Puanları	25
4.11.	Araştırma grubunun “Genel anlamda bu eğitim yönteminden memnunum ” önermesine verdikleri yanıt dağılımı	26
4.12.	Araştırma grubunun eğitim yöntemlerinden memnuniyet anketine verdikleri yanıt ortalamaları	27
4.13.	Öğrencilerin demografik verileri ve öğrenme stilleri ile PDÖ ve klasik eğitim memnuniyetleri arasındaki ilişki	28
4.14.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntemde eğitim alırken kendimi rahat hissediyorum” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	29
4.15.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile öğrendiğim konularda meslek hayatımda daha başarılı olacağıma inanıyorum” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	29
4.16.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile öğrendiğim konularda sınavlarımda daha başarılı olacağıma inanıyorum” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	30
4.17.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile konuları daha kısa sürede öğreniyorum” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	30
4.18.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile konuları daha iyi öğreniyorum” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	31
4.19.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntem öğrenme motivasyonumu olumlu yönde etkiliyor” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	31
4.20.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntem beni mesleki yaşamıma iyi hazırlıyor ” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	31
4.21.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntemde kendimi rahatça ifade edebiliyorum ” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	32

<u>Tablo No.</u>		<u>Sayfa No</u>
4.22.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntemin eğitimime katkısının olmadığına inanıyorum” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	32
4.23.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntemde sorarak veya araştırarak gerekli bilgiye ulaşabiliyorum” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	33
4.24.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Genel anlamda bu eğitim yönteminden memnunum ” önermesine verdikleri yanıt ortalamaları	33
4.25.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Mantık yürütme becerisi” ile ilgili önermeye verdikleri yanıt ortalamaları	33
4.26.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Problem çözme becerisi” ile ilgili önermeye verdikleri yanıt ortalamaları	34
4.27.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Karar verme becerisi” ile ilgili önermeye verdikleri yanıt ortalamaları	34
4.28.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Hastaya biyopsikososyal bütün olarak yaklaşabilme becerisi” ile ilgili önermeye verdikleri yanıt ortalamaları	35
4.29.	Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “İletişim kurabilme becerisi” ile ilgili önermeye verdikleri yanıt ortalamaları	35
4.30.	Öğrencilerin öğrenme stillerine göre PDÖ ve Klasik ders sınav puan Ortalamaları	36

GİRİŞ

1967 yılından bu yana tıp eğitiminde önemli bir değişim yaşanmaktadır. Bu değişimin gerekçeleri arasında artan bilgi yükü, bilgini sürekli olarak güncellenmesi ve değişmesi, öğrencilerin bu ağır bilgi yükü altında öğrenmeden ziyade ezbere yönelmesi ve tüm bunların sonucunda öğrenmeyi öğrenme ve yaşam boyu öğrenme felsefesini yeterince kazanmadan mezun olmadır. Bu sorunların çözümü olarak öğrenmeyi öğrenen, kendi kendine öğrenme sorumluluğunu kazanmış öğrenciler yetiştirmek hedeflenmiş ve bu hedefe ulaşmak için tıp fakültelerinde yıllardır süregelen klasik eğitim anlayışı yerini entegre, interaktif ve aktif uygulamalara bırakmaya başlamıştır (1, 2).

İlk kez 1967 yılında Kanada Mc Master Tıp Fakültesinde başlayan aktif eğitim büyük bir hızla pek çok tıp fakültesinde kullanılan bir eğitim modeli olmuştur. Günümüzde tüm dünyada eğitim programını tamamen aktif eğitim şeklinde yürüten tıp fakülteleri sayısı gün geçtikçe artmakta, büyük çoğunluğunda da klasik/entegre eğitim ile birlikte aktif eğitim uygulamalarına yer veren Hibrid eğitim modeli uygulanmaktadır (3, 4).

Aktif eğitimde uygulanan model Probleme Dayalı Öğrenim (PDÖ) yöntemidir. PDÖ, senaryo temelinde saptanan bir sağlık sorununun çözülmesine yönelik çalışma sürecinde, öğrenci tarafından önceki bilgilerin kullanılması, öğrencinin gereksinim duyduğu öğrenme konularını belirlemesi, bu konuların öğrenilmesi ve tartışılması temeline dayanan bir eğitim yöntemidir. PDÖ 6-8 kişiden oluşan öğrenci grubu ve bir eğitim yönlendiricisi tarafından küçük bir grupta uygulanır. PDÖ öğrenci merkezlidir, eğitici sadece kolaylaştırıcı rol oynar (5, 6).

Literatürde PDÖ ile ilgili yapılan çalışmaları incelediğimizde genellikle PDÖ'nün öğrenciler tarafından kabul gören bir sitem olduğu göze çarpmaktadır (7, 8, 9, 10). Ancak her insanın farklı bir öğrenme stili olduğu ve öğrenme stillerine göre bazı kişilerin problem çözme, kendi kendine öğrenme gibi uygulamalara yatkın olduğu ancak bazılarının da eğiticiden hazır bilgi alma şeklinde öğrenmeye yatkın olduğu da bilinmektedir (11).

Öğrenme stili kavramı insanların birbirlerinden farklı şekilde öğrendiklerini ortaya koymak amacı ile ortaya atılmıştır. Psikologlar uzun yıllardır öğrenme konusuna ilgi göstermiş, kişinin öğrenme stilini belirlemeye yönelik pek çok çalışma yapılmış ve öğrenme stillerini belirlemeye yönelik bugüne kadar pek çok ölçek geliştirilmiştir. Ancak bu ölçekler arasında tıp öğrencileri üzerinde literatürde en yaygın olarak kullanılan Kolb Öğrenme Stilleri ölçeği olduğu gözlenmektedir (11, 12).

Kolb'un modeli psikoloji, felsefe ve fizyoloji zemininde geliştirilmiştir. Kolb öğrenme stilini, bireyin genetik özellikleri, geçmişteki yaşantıları ve şu an içinde bulunduğu çevrenin ondan beklentilerinin bir sonucu olarak tanımlamaktadır. Ayrıca bilgiyi alma ve işlemede kişisel olarak tercih edilen yöntem olarak ta tarif etmekte ve öğrenme stillerini değiştiren, özümseyen, ayrıştıran, yerleştiren olmak üzere dört grup olarak tarif etmektedir **(13)**.

GENEL BİLGİLER

2.1. Probleme Dayalı Öğrenme

PDÖ 20. yüzyılda tıp eğitiminde yaşanan en önemli gelişmelerden biridir. İlk kez Kanada da Mc Master Tıp fakültesinde başlamasının ardından tüm dünyada eğitim programları içerisine dahil olmaya başlamıştır (14). Ayrıca bu tarihten itibaren eğitim ile ilgili pek çok uluslar arası kurum ve kuruluş tarafından da tıp eğitimi programları içerisinde bu tür uygulamalara yer verilmesi gerektiği yönünde açıklamalarda bulunmuştur (15, 16).

2.1.1. Probleme Dayalı Öğrenme Nedir?

PDÖ, klinik bir problem aracılığı ile öğrencilerin bu problemi çözerken, problemi tanımlaması, önceki bilgilerini kullanarak problemi analiz etmesi ve probleme yol açabilecek nedenleri sıralaması, kendi bilgi sınırını fark ederek eksik kalan noktalarını belirlemesi, bu bilgilere ulaşmaya çalışması ve öğrenmesi, bu bilgileri diğer grup arkadaşları ile paylaşarak problemin çözümüne devam etmeleri olarak tanımlanabilir (17).

PDÖ'nün arkasında yatan ana amaç, öğrenmeye başlama noktasında bir problemi kullanarak öğrencilerin yap boz oyununda olduğu gibi var olan bilgileri bir araya getirmesidir. PDÖ basitçe bir problemin çözümlenmesi süreci değildir. Problemi çözerken öğrenmeye başlamak, bilgiyi kullanmak, yeni bilgilere gereksinim duymak, bu bilgilere araştırarak ulaşmaya çalışmak ve kendi kendine öğrenme, yaşam boyu öğrenme gibi amaçları da olan bir eğitim sürecidir. Bu süreçte öğrencilerin iki temel görevi vardır. Bunlar, problemin çözülmesi ve problemin çözülmesi aşamasında ilgili konuların öğrenilmesidir.

PDÖ'nün temel özelliği öğrenci merkezli olması ve öğrenme sorumluluğunu öğrencinin daha fazla üstlenmesidir.

Klasik eğitimden farklı olarak öğrenci PDÖ yöntemi sayesinde, daha aktif bir rol üstlenmekte, öğrenme sürecinde pasif alıcı konumundan, sorarak, araştırarak bilgiye ulaşan aktif bir konuma geçmektedir (18).

2.1.2. Probleme Dayalı Öğrenmede Senaryo

Senaryo, öğrencinin öğrenme ve merak duygusunu uyandıran, sorun saptama, hipotezler üretme, sorgulama, mantık yürütme ve sentez etme becerisini geliştirmeyi amaçlayan ve öğrencinin bilgi düzeyine uygun, eski bilgileri kullanmasına ve yeni bilgilere ihtiyaç duymasına olanak verecek şekilde hazırlanmış toplumda sık görülen bir hastalığın belirli kurallara içerisinde yapılandırılmış şeklidir. Senaryo hazırlanırken, kullanılacak olan olgunun hikayesi bölümlere ayrılır. Bu bölümlerde genellikle sırası ile şu bilgiler yer alır.

- Olgunun kimlik bilgileri, ana şikayetleri ve bu şikayetleri doğrultusunda

- başvurduğu kurum,
- Anamnez bilgileri,
- Fizik muayene bilgileri,
- Yapılan inceleme ve tetkikler,
- Bu bulgular doğrultusunda konulan tanı,
- Tedavi ve izlem süreci (19).

Bu bilgiler ve bölümlerin, öğrencinin bilgi düzeyine, sınıfına ve PDÖ'nün kaç oturumdan oluşacağına göre ağırlık ve içerik bilgisi farklılık gösterebilmektedir.

PDÖ, senaryonun ve öğrenim hedeflerinin ağırlığına göre iki, üç veya dört oturum şeklinde yürütülebilmektedir.

2.1.3. Probleme Dayalı Öğrenimde İzlenen Süreçler

PDÖ, bir eğitim yönlendiricisi ve 6-8 öğrenciden oluşan küçük bir grupta, bir senaryo temelinde saptanan sağlık sorununun çözümlenmesi temeline dayanmaktadır (20). PDÖ de izlenen süreçler kısaca şu şekildedir. Birinci oturumda öğrenciler ve eğitim yönlendiricisi öncelikle birbirleri ile kısa bir tanışma yapmaktadır. Bu tanışmanın ardından süreç içerisinde uyulacak grup kurallarını belirlemekte, daha sonra senaryonun birinci bölümü okunarak ilgili sorular ve senaryodaki sorun çözülmeye çalışılmaktadır. Bu süreçte öğrenciler öncelikle senaryoda yer alan sorunları saptamakta, sonra bu sorunlara yol açabilecek olası nedenleri beyin fırtınası yöntemi ile sıralamaktadır. Daha sonra bu olası nedenlerin hangi mekanizma ile bu sorunlara yol açabileceği eski bilgileri de kullanarak tartışılmaktadır. Bu bölümde amaç öğrencilerin konu ile ilgili var olan bilgilerini ortaya çıkartmaktır. Senaryonun ilerleyen bölümlerinde gelen yeni bilgiler doğrultusunda bu hipotezler sürekli gözden geçirilmekte, yeni bulguların nasıl ve hangi mekanizma ile ortaya çıktığı tartışılarak süreç devam etmektedir.

Oturumlar arasında öğrencilerin, süreç içerisinde bilmedikleri ve bilgi açısından eksik oldukları noktalar öğrenim hedefleri olarak belirlenmektedir. Tüm bu süreçte eğitim yönlendiricisi bilgi aktarmamakta, PDÖ de belirlenen öğrenim hedeflerine öğrencilerin ulaşabilmesi sürecinde yönlendirici ve kolaylaştırıcı bir rol üstlenmektedir. Bunu yaparken konu ile ilgili sorular sorarak, öğrencilerin kendi bilgi sınırlarını fark etmesini sağlamakta ve problemin çözümünde yönlendirici bir görev üstlenmektedir. Birinci oturumun sonunda tüm grup üyeleri tarafından geri bildirim yapılmaktadır. Bu süreçte, her öğrenci kendisi, diğer grup üyeleri ve eğitim yönlendiricisi hakkında geri bildirim vermekte, son olarak eğitim yönlendiricisi, kendisi, grup üyeleri ve süreç ile ilgili geri bildirim verdikten sonra PDÖ'nün ilk bölümünü tamamlamaktadır. Birinci oturumdan sonra, ikinci oturuma kadar olan sürede, öğrencilerin öğrenim hedeflerine ulaşmaları ve öğrenmeleri amacıyla ayrılan serbest çalışma süreçleri ve varsa konu ile ilgili konferans, uygulama, alan gezileri, mesleksi beceri uygulamaları gibi eğitim uygulamaları yer almaktadır. Serbest çalışma sürecinde öğrenciler öğrenme hedeflerine ulaşabilmek için kütüphane, internet gibi bilgi kaynaklarına ulaşmaktadırlar.

İkinci PDÖ oturumunda öncelikle bir ısınma ile süreç başlamakta, ardından birinci oturumda belirlenen öğrenim hedefleri, öğrenciler tarafından sırası ile aktarılarak grupta paylaşılmakta, daha sonra senaryonun ikinci bölümü ile devam edilmektedir. Süreç içerisinde birinci otumda olduğu gibi, senaryonun ilerleyen bölümleri okunarak, problem çözülmeye çalışılmakta ve bilinmeyen konular yine öğrenim hedefi olarak belirlenmekte ve son olarak geri bildirim ile süreç tamamlanmaktadır. Üçüncü oturuma kadar programda belirlenen uygulamalar ve serbest çalışma süreci programda yer almaktadır.

PDÖ'nün son bölümü olan üçüncü oturumda, ikinci oturumdaki süreçler aynen uygulanmakta ve senaryonun son kısmı okunup geri bildirim yapıldıktan sonra tamamlanmaktadır (17, 18).

Oturumlar boyunca öğrenciler senaryoda yer alan problemi çözebilmek için hem konu ile ilgili önceki bilgilerini kullanmakta hem de bilmedikleri konuları belirleyip bu konuları öğrenerek problemi çözmeye çalışmaktadırlar. Bu sayede PDÖ öğrencilere bilgiyi nerede ve nasıl kullanacaklarını, bilgiye nasıl ulaşacaklarını, öğrendikleri bilgileri aktarma, iletişim becerisini geliştirme, ekip çalışmasına yatkınlık sağlama, problem çözme, karar verme, hastaya biyopsikososyal bir bütün olarak yaklaşabilme ve öğrenmeyi öğrenerek yaşam boyu öğrenme felsefesini kazandırmayı amaçlamaktadır (14).

2.1.4. Dünya da PDÖ Uygulamaları

Bugün dünya da pek çok Tıp Fakültesi eğitim programında PDÖ yöntemini kullanmaktadır. Southern Illinois, Dundee, Liverpool, Ben Gurion, New Mexico, Maastricht bunlara birkaç örnektir (21). 1999 yılında Kanada, Avustralya ve İngiltere'deki tüm tıp fakülteleri üzerinde yapılan bir araştırmada eğitim programında PDÖ yöntemini uygulayan fakültelerin oranının Kanada'da %46.2, Avustralya'da %75.0, İngiltere'de %37.5 olduğu saptanmıştır (22). Amerika Birleşik Devletlerinde ise 1998 yılında toplam 126 tıp fakültesinin 93'ünde PDÖ eğitimin yer aldığı saptanmıştır (23).

2.1.5. Türkiye de PDÖ Uygulamaları

Ülkemizde, tıp fakültelerinin eğitim programlarında, ilk değişim 1997 yılında başlamış ve şu ana kadar toplam dört tıp fakültesinde eğitim programı PDÖ üzerine kurulmuştur. Ayrıca pek çok Tıp Fakültesi de Hibrid eğitim olarak adlandırılan ve klasik / entegre eğitim içerisinde PDÖ oturumlarının da uygulandığı bir eğitim programını uygulanmaya başlamıştır. Akdeniz Üniversitesi, Hacettepe Tıp Fakültesi, Marmara Üniversitesi Tıp Fakülteleri Hibrid eğitim uygulayan fakülteler arasındadır (24).

Türk Tabipleri Birliği'nin Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Raporu'nda, 2008 yılında ülkemizdeki eğitim veren tıp fakültelerinin %8'inde PDÖ, %32'sinde klasik eğitim, %60'ında ise Hibrid eğitiminin uygulandığı gösterilmiştir. (24). Bu raporunda gösterdiği gibi ülkemizde tıp fakültelerinin yaklaşık üçte ikisinde PDÖ uygulamaları eğitim programı içerisinde yer almaktadır.

2.1.6. Probleme Dayalı Öğrenim'in Sağladığı Yararlar

PDÖ'nün yaygınlığının artmasına neden olan yararlılıkları arasında şunlar ön planda yer almaktadır.

- Yetişkin eğitim ilkelerine uygun bir yöntem olması,
- Öğrencinin klinik bir problemi çözerken altta yatan normal ve patolojik mekanizmayı anlaması,
- Bu sayede temel bilimler ile ilgili bilgileri öğrenmesi ve kullanması,
- Temel bilimler ile klinik bilimler arasında bir bağ kurması,
- Konu ile ilgili var olan bilgilerini sürekli olarak gözden geçirmesi,
- Yeni bilgileri eski bilgilerin üzerine ekleyerek öğrenmeyi geliştirmesi,
- Bilgi kaynaklarını kullanma alışkanlığını geliştirmesi,
- Ekip çalışmasına olanak sağlaması,
- İletişim becerisini geliştirmeyi sağlaması,
- Problem çözme, mantık yürütme, karar verme becerisini geliştirmesi,
- Hayat boyu öğrenme yaklaşımını geliştirmesi,
- Tıp eğitiminin erken dönemlerinde senaryo temelinde yer alan hastalıklarla karşılaşmasını sağlaması,
- Hastaya biyopsikososyal bir bütün olarak yaklaşmayı sağlaması,
- Tüm bunların sonucunda öğrenciyi meslek hayatına daha iyi hazırlaması önde gelen yararlılıkları arasındadır (25, 26, 27).

2.1.7. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde Probleme Dayalı Öğrenimin Uygulamaları

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde 2002-2003 eğitim-öğretim döneminden bu yana PDÖ uygulamalarına yer verilmektedir. Temel Bilimler dönemi olan Dönem 1 ve 2 de her ders kurulunda bir PDÖ olmak üzere toplam 10 PDÖ oturumu eğitim programı içerisinde yer almaktadır. Dönem 1 ve Dönem 2 de yer alan ders kurulları entegre bir yapıya sahiptir. Ders kurullarının genellikle ikinci haftasında, ders kurulu içerisinde seçilen belirli konular ile ilgili toplumda sık görülen bir olgu kullanılarak bir senaryo hazırlanmakta ve senaryo aracılığı ile ilgili Temel Tıp Bilimleri konularının öğrenciler tarafından öğrenilmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Senaryolar üç oturum şeklinde hazırlanmaktadır.

- Konu seçimi yapılırken şu noktalara özellikle dikkat edilmektedir.
- Seçilen konunun öğrencinin ileri sınıflarda ve meslek yaşamında daha çok kullanacakları bilgiler olmasına,
  - Seçilen konunun klinik bir olgu (toplumda sık görülen bir olgu olmasına çalışılmaktadır) ile ilişkilendirilebilir olması
  - Öğrencinin kendi kendine öğrenmesine uygun bir konu olmasına
  - Tek bir ders veya anabilim dalının konusu olmamasına (farklı

anabilim dallarına ait konuları içeren ve entegre edilebilir konular olmasına çalışılmaktadır)

- Her eğitim döneminde farklı konuların seçilmesine dikkat edilmektedir.

Öğrenim hedefi olarak belirlenen konular klasik derslerde anlatılmadan önce PDÖ modülü yapılmakta ve öğrenim hedefi olan konular ders programından çıkartılmamaktadır. PDÖ modül haftası bitiminde klasik dersler devam etmektedir.

Eğitim programında her ders kurulunun genellikle ikinci haftasında bir haftalık PDÖ modül programı yer almaktadır. Bu PDÖ modül haftasında üç PDÖ oturumu (çoğunlukla Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri sabah 08.30-12.00 arası yapılmaktadır) oturumlar arası toplam 1.5-2 gün bağımsız çalışma süreci, PDÖ öğrenim hedeflerine göre laboratuvar çalışması, konu ile ilgili pratik uygulamalar, alan gezileri (sağlık ocağı gibi), mesleksi beceri uygulamaları ve konferans gibi etkinliklerden bazılarında yer verilmektedir. Bu modül haftası boyunca modül kurulunda görevli öğretim üyeleri aynı zamanda öğrencilere bilimsel danışma kurulu olarak ta görev vermektedir. Öğrencilerin bağımsız çalışma sürecinde öğrendikleri konular ile ilgili anlayamadıkları, içinden çıkamadıkları noktaları bu kurulda yer alan ilgili öğretim üyesine sorabilmektedir.

PDÖ modül haftasının bitiminden yaklaşık beş gün sonra PDÖ sınavı yapılmaktadır. PDÖ sınavı ders kurulu sınavından ayrı olarak yapılmakta ve 120 puan ağırlığındadır. Ayrıca öğrenciler PDÖ oturumlarındaki tutum ve davranışlarına göre yapılandırılmış bir form ile eğitim yönlendiricileri tarafından değerlendirilmekte ve buradan da (en fazla 30 puan) puan almaktadırlar. Böylece toplam PDÖ puanı 150 puan olmaktadır. Ders kurulu toplam puanı ise 850 puandır (28, 29).

2.2. Öğrenme Stili

İnsanı diğer canlılardan ayıran temel özelliklerden en önemlisi öğrenme yeteneğidir. İnsanın nasıl öğrendiği ile ilgili uzun yıllardır, araştırmalar yapılmakta, çeşitli kuramlar oluşturulmaktadır. Bu yaklaşımlar incelendiğinde başlangıçta davranışçı yaklaşımların etkin olduğu daha sonraları ise bilişsel yaklaşımın ağırlık kazandığı gözlenmektedir.

Zaman içerisinde bilginin artması, bilgi kaynaklarına ulaşma yollarının artması ile eğitici merkezli yaklaşımdan öğrenci merkezli yaklaşıma doğru bir yönelimde söz konusu olmuştur. Öğrenci merkezli yaklaşımın giderek önem kazanması da kişinin nasıl öğrendiği konularında yapılan araştırmalara hız veren bir başka etkidir. Bu araştırmalar arasında en dikkat çekenlerden biri öğrenme stilleri ile ilgili yapılan araştırmalardır. Öğrenme stili algılama, bilgiyi zihne işleme ve yerleştirme, genetik özellikler, geçmiş yaşantı ve deneyimler, çevresel faktörler gibi farklı etkenlerden etkilenen çok boyutlu bir kavramdır. Öğrenme stili gözlenebilir ve ayırt edilebilir davranışları içerir. Öğrenme stili bireylerin tercihleri ile oluşan, sonradan kazanılmış özelliklerdir. Sabit ve değişmez olmamakla birlikte, değişimleri

zaman alır. Öğrenme stili kavramının en belirgin özelliklerinden biri öğrenenin bireysel farklılıkları üzerine yoğunlaşmasıdır. Zaman içerisinde yapılan çalışmalarında etkisi ile öğrenme stilleri öğretme sürecinin en önemli bileşenlerinden biri kabul edilmiştir (30, 31, 32).

Öğrenme stili ilk kez Rita Dunn tarafından ortaya atılmıştır (33). Günümüze kadar farklı araştırmacılar tarafından farklı tanımların ve öğrenme stillerini saptamaya yönelik farklı ölçme araçlarının geliştirildiği gözlenmektedir. En bilinen ve yaygın kullanılan öğrenme stili belirleme yaklaşımları şunlardır;

2.2.1. Dunn ve Dunn'ın Öğrenme Stili Sınıflaması

Dunn ve Dunn, öğrenme stillini öğrenmeye odaklanma ve bilgiyi işleme yolları biçiminde ifade etmektedir. Dunn ve Dunn'a göre öğrenme stilleri, beş temel uyarıcı ve bunların alt boyutlarından oluşan bir yapıdır. Öğrenmenin, bu beş temel alandan etkilendiğini bunların çevresel koşullar, duyuşsal özellikler, sosyal tercihler, psikolojik özellikler ve fiziksel özellikler olduğunu, bu beş alanında kendi içinde alt özellikleri olduğunu belirtmiş ve bu beş özelliğin bireylerin öğrenme stiline belirlediğini açıklamıştır (33).

2.2.2. Reinert Öğrenme Stili Sınıflaması

Reinert öğrenme stillerini göreyerek, işiterek, sözlü semboller ve hareket temelli olarak dört grupta incelemiştir. Reinert, her grubun öğrenme stillerini ve nasıl öğrendiklerini ayrıntılı olarak tanımlamıştır. Buna göre göreyerek öğrenenler daha çok görme duyusunu kullanarak, işiterek öğrenenler işitme duyusunu kullanarak öğrenmeyi tercih ederler. Sözel sembollerde sözel öğeler, hareket temelli öğrenenlerde ise kişilerin öğrenmede daha çok dokunma duyusundan yararlandığını belirtmiştir (34).

2.2.3. Gregorc Öğrenme Stili Sınıflaması

Gregorc, öğrenme stillerini, bir bireyin nasıl öğrendiği ve çevresindeki bilgileri nasıl içselleştirdiğini, bunu çevresine nasıl uyarladığını gösteren diğer bireylerden ayırt edici ve kendine özgü olan davranışlar olarak tanımlamaktadır. Öğrenme stilini bilgiyi alma, işleme, depolama ve kodları çözme şeklinde modellemiş ve kişinin bilgi edinmede kullandığı yollara ve edinilen bilgileri düzenleme yeteneklerine odaklanmıştır. Gregorc, somut sırsal, soyut sırsal, somut dağınık ve soyut dağınık olmak üzere dört farklı öğrenme stili tanımlamıştır (35).

2.2.4. Jung Öğrenme Stili Sınıflaması

Jung insan davranışlarını algılama ve yargılama eylemi olarak ikiye ayırmış ve bunun üzerinden sekiz kişilik tipi ve buna bağlı olarak sekiz öğrenme stili tanımlamıştır. Bu kişilik tipleri ve öğrenme stilleri, dışa dönük, içe dönük, duyusal, yargısal, düşünen, duygusal, sezgisel ve algısaldir (36).

2.2.5. Vermunt Öğrenme Stili Sınıflaması

Vermunt'a göre öğrenme stili, herhangi bir konu ile ilgili bilişsel ve duyuşsal süreçler ile öğrenmeyi düzenleme ve öğrenme yönelimlerinin birleştiği bir üst kavramdır. Vermunt öğrenme stilini, kişilerin kendilerine ait ve kendileri dışındaki bir dizi faktörün karşılıklı etkileşmesine bağlı olduğunu açıklamıştır (37).

Vermunt, dört farklı öğrenme biçimi tarif etmektedir. Bunlar; yönlenmemiş/yönelimsiz, tekrar üretmeye yönelik, anlamlandırmaya yönelik, uygulamaya yönelik öğrenme biçimleridir.

2.2.6. Kolb Öğrenme Stili Sınıflaması

1960'lı yıllardan bu yana öğrenme üzerine önemli çalışmaları bulunan D. Kolb, bireylerin yaşadıkları çevrenin doğal bir sonucu olarak bazı deneyimlere sahip olduklarını ve öğrenmenin de edinilen bu deneyimlerin bir sonucu olduğunu belirtmektedir. Öğrenme stillerinin kişi ve çevrenin etkisi ile oluşan kalıcı durumlar olarak tanımlamaktadır (38).

Öğrenmede dört basamak tanımlamaktadır. Bu basamaklarda somut deneyimler kavramlara dönüştürülmekte, bu kavramlar yeni deneyimlerin kazanılmasında kullanılmaktadır. Kolb'un öğrenme stilleri ile ilgili olarak ortaya koyduğu temel boyutlar, kavrama ve dönüştürmedir. Kavrama bireyin somut deneyimlerden, sezgisel yollarla öğrenmesini içermektedir. Ayrıca bireyin bilgiyi dönüştürme ve işleme tercihlerini ortaya koyan dönüştürme boyutu da bulunmaktadır. Dönüştürme, içsel yansıtma ve dışsal hareket yolu ile gerçekleşmektedir. Kolb, kavrama ve dönüştürme boyutları arasında yer alan dört alan ve her bir alanı ayrı bir öğrenme stili olarak tanımlamaktadır. Bu alanlar arasında deneyimler üzerinde bazı dönüşümler ve transferler gerçekleşerek öğrenmenin gerçekleştiğini belirtmektedir.

Kolb öğrenme stiline gelişiminin üç aşamada geliştiği belirtmektedir. Bunlar edinme, uzmanlık ve birleştirmedir. Edinme aşaması, genellikle ergenliğe kadar olan (16 yaş) süreyi kapsamaktadır. Bu sürede birey kendini tanıma, çevresinden farklı olan yönlerini ve özelliklerini görmektedir. Uzmanlık evresi (16-40 yaş) kavrama ve dönüştürme yeteneklerinin en üst düzeye ulaştığı aşamadır. Son evre olan birleştirme aşaması (40 yaş sonrası) bireyler öğrenme stillerinin farkındadır ve gelişim üst düzeye ulaşmıştır (39).

Kolb kişilerin dört farklı öğrenme yolunu kullanarak öğrendiklerini ve bu dört yolun birbirinden bağımsız şeklide değil, birbiri ile ilişkili bir şekilde kişide mevcut olabileceğini belirtmektedir. Bu yollar sırası ile şunlardır.

2.2.6.1. Somut Yaşantı (Hissederek öğrenme):

Bu yolla öğrenen kişiler, yeni görüşlere açık, sezgilerine dayanarak karar verme eğiliminde, kişilere ve hissedilenlere karşı duyarlılıkları oldukça gelişmiş olan bireylerdir. Bu bireyler olayın içinde olmayı severler dolayısıyla öğrenme konusu ile ilgili örnekler, konu ile ilgili senaryolar, gerçek yaşamdan örnekler, başka kişiler ile

etkileşim, bireysel çalışmadan daha çok grup çalışması şeklinde devam eden eğitimlerin kullanılması bu öğrencilerde daha uygundur.

Bu bireyler yaşantı ve problemlerle ilgili kişisel olarak ilgilenmeyi, sistematik ve bilimsel yaklaşım yerine sezgisel yaklaşımı daha çok tercih etmektedirler. Bu kişilerde olaylar karşısında hisler, düşüncelerden daha ön plandadır. Yeni görüş ve düşüncelere açık, sezgilerine dayalı karar vermeyi tercih eden bireylerdir.

2.2.6.2. Yansıtıcı Gözlem (İzleyerek öğrenme):

Bu bireyler olay ve olguların temelindeki düşünceyi anlama çabasıdadır. Ayrıca öğrenilen konu ve gözlemleri arasında düşünerek farklı bakış açıları getirebilen kişilerdir. Bu bireylerde neden ve niçin önemli sorulardır.

Bu bireyler karar vermeden önce olguyu dikkatlice inceler, olayın özünü ve neden ve nasıl oluştuğunu anlamaya özen gösterir. Sabırlı, tarafsız ve dikkatlice düşünerek karar verme, farklı yönleri de düşünerek olaya yaklaşma, anlamını araştırma, doğrunun ne olduğu ve nasıl oluştuğu sorularına yanıt arama konularında oldukça başarılıdırlar.

Konuların farklı bakış açıları ile sunulmasını, tartışma sürecinde kendi görüşlerini yansıtır, farklı görüşleri dinlemeyi severler.

2.2.6.3. Soyut Kavramşallaştırma (Düşünerek öğrenme):

Bu bireylerde mantık yürütme, düşünce ve kavramlar üzerine odaklanma önem kazanmaktadır. Bu bireyler bilginin sıralı ve mantıklı olarak sunulmasını isterler. Bu bireyler duyu ve sezgiden daha çok, düşünerek, mantık ve kavramlar aracılığı ile bilimsel bir yaklaşım ile olayların analizini yaptıktan sonra harekete geçerek öğrenmeyi tercih ederler.

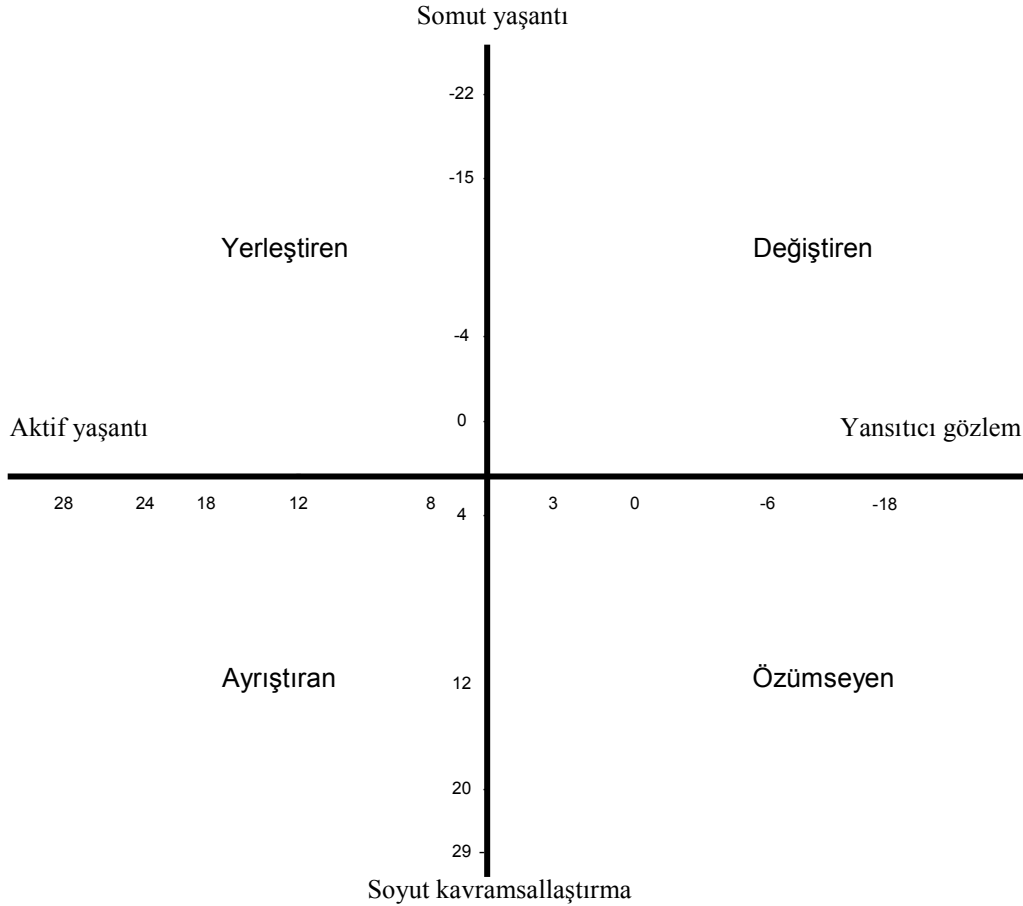
Bu öğrenme biçimini benimseyen bireyler için, tek başlarına çalışarak, kuramları okuyarak öğrenmesi ve düşüncelerin yapılandırılmış bir biçimde sunulması etkin öğretim için gereklidir.

2.2.6.4. Aktif Yaşantı (Yaparak öğrenme):

Bu bireyler başladıkları işi bitiren, hedefe ulaşmayı seven, daha çok uygulamaya dayalı öğrenmeyi tercih eden kişilerdir. Bu öğrencilere uygulamalar ile öğrenmelerine ve öğrendiklerini uygulamalarına olanak tanınmalıdır. Gözlem yaparak ve dinleyerek öğrenmeyi pek tercih etmezler. Daha çok küçük grup çalışmaları, pratik uygulamalar, laboratuvar çalışmalarını tercih ederler.

Kolb, bireyin, yukarıda anlatılan öğrenme yollarına göre öğrenme stilini tarif etmektedir. Bunlar özümseyen, ayrıştıran, değiştiren ve yerleştirendir. Bu öğrenme stilleri şu şekilde belirlenmektedir. Kişi öncelikle öğrenme stilini belirlemeye yönelik 48 sorudan oluşan ölçeğe verdiği yanıtlara göre 4 öğrenme yolu için

(yukarıda açıklanan) bir puan almaktadır. Daha sonra bu puanlar “Soyut Kavramsallaştırma-Somut Yaşantı” ve “Aktif Yaşantı-Yansıtıcı Gözlem” farkı ile birleştirilmiş iki puana indirilmekte ve daha sonra şekil-1 de gösterilen sklaya göre kişinin hangi öğrenme stiline sahip olduğu belirlenmektedir.

Şekil 2.1. Kolb Öğrenme Stili Modeli

Özetle, kişinin, öğrenme stili bu dört öğrenme yolunun bir bileşenidir. Somut Yaşantı ve Yansıtıcı Gözlem öğrenme yollarının bileşeni Değiştiren, Yansıtıcı Gözlem ve Soyut Kavramsallaştırma yollarının bileşeni Özümseyen, Soyut Kavramsallaştırma ve Aktif Yaşantı yollarının bileşeni Ayrıştıran ve Somut Yaşantı ile Aktif Yaşantı yollarının bileşenleri de Yerleştiren öğrenme stildir.

Bu öğrenme stilleri ve özellikleri sırası ile şu şekildedir.

2.2.6.5. Özümseyen Grup (Assimilating)

Bu öğrenme stili soyut kavramsallaştırma ve yansıtıcı gözlem öğrenme yollarının birleşimidir. Özümseyen grupta bulunanlar bir şeyler öğrenirken soyut kavramlar ve fikirler üzerinde odaklaşırlar. Bu öğrenme stiline sahip bireylerin

en önemli özellikleri arasında düşünme yeteneği, değer ve anlamların farkında olması yer alır. Bu tür öğrenenler için “Nedir?” belirleyici sorudur.

Bu öğrenciler eğitimcilerini en önemli bilgi kaynağı olarak kabul etmektedirler. Bu nedenle bilgiyi konunun uzmanından almayı daha çok tercih ederler. Yine bu nedenle dinleyerek ve izleyerek öğrenme eğilimindedirler. Tüm bu nedenlerle geleneksel öğrenme ortamlarında daha çok başarı göstermektedirler.

Özümseyen öğrenme stiline sahip bireyler, yapılandırılmış sistematik bilgiyi tercih ederler. Bu öğrenme stiline sahip bireylere sunulan bilgi, sıralı, mantıklı ve ayrıntılı olmalıdır.

Bu öğrenme stiline sahip bireylerin güçlü yönleri;

- Çok geniş ve kapsamlı bilgileri anlama ve bunları mantıklı bir bütün haline getirme,
- Bilgiyi iyi bir biçimde düzenleme,
- Tümevarımsal yolla anlama,
- İyi sentezleme,
- Analitik düşünebilme,
- Mantıklı olma,
- Somut görevlerden hoşlanma,
- Güçlü bir mantık ve karar verme yeteneğine sahip olma, güçlü yönleridir.

Zayıf yönleri ise;

- Sadece var olan durumları değil, olasılıkları da göz önüne alma,
- Pratik uygulamalarda eksiklik,
- Sistematik bir yaklaşım izleyememe,
- Edilgen bir öğrenci olma isteği,
- Karar verebilme yeteneğinin azlığı,
- Hayal kurmadır.

2.2.6.6. Ayrıştırıcı Grup (Converging)

Bu öğrenme stili soyut kavramsallaştırma ve aktif deneyim öğrenme yollarını kullanmaktadırlar. Bu bireyler sistematik planlama ve tüm dengelimi bir akıl yürütme konularında iyidirler.

Ayrıştırıcı bireyler, detaylara önem verirler, parçalardan hareketle bütünü anlamaya çalışırlar. Öğrenme etkinliklerinde basamakları sıra ile takip ederler.

Ayrıştırıcı öğrenme stiline sahip bireylerin belirleyici sorusu “Nasıl?” dir. Bu bireyler analitik ve objektif düşünmede başarılı, nesnel düşüncelere sahip, planlı, hedeflerine ulaşmak için güç harcayan, kendisini mantıklı bir takım kuralların yönetmesine izin veren, çalıştığı işe katkı getirebilen, karışıklık,

verimsizlik, plansızlık ve amaçsızlık gibi durumlara izin vermeyen özelliklere sahiptirler.

Bu bireylerin güçlü oldukları yanlar;

- Problem (sorun) çözme,
- Karar verme,
- En iyi çözümü seçme,
- Fikirlerin mantıksal analizini yapabilme,
- Sistematik planlama,
- İyi ayırt etme,
- Görev almaktan hoşlanma,
- Yeni düşünceleri deneme,
- En iyi çözüm yolunu seçme,
- Hedef belirleme,
- Geniş düşünme,
- Dikkatini yoğunlaştırabilme,
- Parçalardan hareketle bütünü anlamakta oldukça başarılıdır.

Zayıf yönleri ise;

- Çabuk karar verme,
- Odak noktasını kaçırma,
- Düşünceleri test etmede yetersizlik,
- Konuya farklı açılardan bakabilme,
- Dağınık düşüncelere sahip olmalarıdır.

Bu tip bireyler yaparak ve düşünerek öğrenirler, soruların tek bir yanıtı olduğu testlerde en başarılıdır.

Uygulamalar ve pratik çalışmalar, küçük grup çalışmaları, bu öğrencilerin daha çok tercih ettikleri eğitim yöntemleri arasındadır.

2.2.6.7. Değiştiren Grup (Diverging)

Bu öğrenciler öğrenme sırasında son derece sabırlı ve dikkatlidir. Düşünceleri biçimlendirirken kendi duygu ve düşüncelerini göz önünde bulundurlar. Bu gruptaki bireyler sosyal ve kişiler arası konulardan çok teknik konular ve sorunlarla ilgilenmeyi tercih ederler.

Bu öğrenciler yaparak ve hissederek öğrenmektedirler, ayrıca somut durumlara farklı açılardan bakma, olaylar karşısında harekete geçmek yerine öncelikle gözlem yapma, farklı fikirlerin üretildiği durumlar üzerine yoğunlaşma konularında iyi, sabırlı, dikkatli ve tarafsız kişilerdir.

Değiştiren öğrenme stiline sahip bireylerin güçlü yanları;

- Somut durumları farklı açılardan değerlendirebilme,
- Problemleri tanımlama,

- İlişkileri anlamlı bir biçimde organize edebilme,
- Hayal gücünü kullanma,
- Ön yargısız dinleyebilme,
- Öğrenme konularına yönelik bilgi toplama,
- Bilgiyi özetleme ve sentez etme,
- Yaratıcılık,
- Düşünce üretme,
- İyi gözlem yapabilme,
- Karmaşık durumların sonucunu tahmin etme,
- Sabırlı ve dikkatli olmaları güçlü yönleri arasındadır.

Zayıf yönleri ise;

- Karar verme,
- Bilimsel olma,
- Düşündüklerini uygulayabilme,
- Bilgi ve veri toplayabilme (bilgiye ulaşma),
- Neyi öğreneceğine karar verme,
- Bilgilerden yararlanarak sonuca ulaşabilme,
- Bu sonuçları uygulama, planlama ve yürütme,
- Seçenekler arasında seçim yapabilme,
- Belirsiz durumların nedenini tahmin edebilme,
- Grup tartışmasını yönetme konularında zayıftırlar.

Bu öğrenme stiline sahip öğrenciler beyin fırtınası yöntemini, grup tartışması ve klasik sınıf dersleri (eğitici merkezli eğitimler) şeklinde yürüyen eğitimleri daha çok tercih ederler.

2.2.6.8. Yerleştiren Grup (Accomodating)

Bu öğrenme stili somut deneyim ve aktif deneyim öğrenme yollarının birleşimidir. Öğrenme sürecinde önceki deneyimlerini kullanma konusunda son derece başarılıdırlar. Bu nedenle öğrenme sürecinde yeni deneyimler, yaşantılardan hoşlanırlar. Problem çözerken analiz veya düşünme yerine başkalarının bilgilerine başvurmayı tercih ederler. Bu kişiler meraklı, araştırmacı, girişken ve açık görüşlüdürler.

Bu bireyler başkalarını etkileme ve yönetme, diğer bireylerle ilgilenme, kişisel katılım gibi konularda başarılıdırlar. Geçmiş yaşantıları bu kişilerin öğrenme sürecinde son derece belirleyici rol oynar. Liderlik, veya olaylar karşısında risk alma tipik özellikleri arasındadır.

Bu öğrenme stili hareketlidir ve yaparak öğrenme bu bireylerde oldukça önemlidir. Bu öğrenciler özellikle bir eğiticinin yürüttüğü pratik, laboratuvar uygulamaları, hasta başı uygulamalar gibi kendisinde aktif rol alacağı eğitimlerde daha başarılı olurlar.

Bu öğrenme stiline sahip bireylerin güçlü yönleri;

- Liderlik,
- Risk alma,
- Eylem ve sonuçlara yönelme,
- Planları gerçekleştirme,
- Yeni deneyimler aramaktan hoşlanma,
- Yeni durumlara iyi uyum sağlama,
- İyi bir sezgi gücüne sahip olma,
- İnsan yönelimli olma,
- Somut düşünme yeteneği,
- Kendini hedeflere adamadır.

Zayıf oldukları yönler ise;

- Anlamsız etkinliklerde bulunma,
- Bir işi zamanında bitirememe,
- Pratik olamayan planlar yapma ve hedefe yönelik olmama,
- Başka insanların bilgisine güvenme,
- Kendi çözümlene gücüne güvenmeme,
- Sabırsız olma,
- Bilimsel açıdan yeterli olmama,
- Sorunların çözümünde hata yapma,
- Mantıklı analizden çok duyguları ile sonuca varma,
- Gerçekle az ilgili olmalarıdır (40, 41, 42, 43, 44).

Eğitim sırasında öğrencilerin öğrenme stillerini ve bu öğrenme stillerinin özelliklerini bilmek eğitimciler için son derece yararlı ve gerekli bir bilgidir (30) Bunun nedeni yukarıda da söz edildiği gibi, her öğrenme stiline farklı bir öğrenme yolunun olması, eğitimde kullanılan farklı materyallerden farklı düzeylerde yararlanmalarınıdır (31, 32). Tıp fakültesi öğrencilerinin öğrenme stillerini belirlemeye yönelik yapılan pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların büyük çoğunluğunda Kolb Öğrenme stili ölçeği kullanılmış ve öğrencilerin büyük çoğunluğunun özümseyen ve ayırtıran grupta olduğu saptanmıştır (45, 46, 47, 48, 49).

Literatürde öğrencilerin hangi eğitim yönteminde daha başarılı olduğu, hangi eğitim yönteminden daha memnun oldukları ile ilgili yapılmış pek çok araştırmada bulunmaktadır (50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57). Bu çalışmaların büyük çoğunluğunda öğrencilerin, PDÖ den klasik eğitime göre daha memnun oldukları bulunmuştur.

Ancak literatürde, tıp fakültesi öğrencilerinin, öğrenme stillerine göre hangi eğitim yöntemine daha yatkın, memnun ve başarılı olduğunu inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Bu çalışmada Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin öğrenme stillerine göre PDÖ ve klasik eğitim hakkındaki memnuniyetlerini belirlemek ve öğrenme stillerine göre her iki eğitim yöntemindeki sınav başarılarını karşılaştırmak amaçlanmıştır. Bu amaçla yanıtlanmaya çalışılacak sorular şunlardır;

- 1- Araştırma grubunun öğrenme stilleri nedir?
- 2- Araştırma grubunun Klasik eğitim ve PDÖ den memnuniyetleri nedir?
- 3- Öğrencilerin öğrenme stillerine göre PDÖ ve Klasik eğitimden duydukları memnuniyet arasında bir fark var mıdır?
- 4- Öğrenme stillerine göre her iki eğitim yöntemindeki sınav puanları arasında bir fark var mıdır?

MATERYAL VE METOD

3.1. Araştırma Evreni

Bu çalışmanın evrenini Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi 2008-2009 eğitim öğretim yılında öğrenim gören Dönem-I öğrencilerinin tümü (186 öğrenci) oluşturmuştur. Örnek seçimi yapılmamıştır.

3.2. Araştırma Değişkenleri

Bu araştırmada incelenen bağımlı değişken öğrencilerin PDÖ ve klasik eğitim memnuniyeti ve akademik başarılarıdır.

Bağımsız değişkenler ise, öğrencilerin öğrenme stilleri, cinsiyetleri, mezun olduğu lise, tıp fakültesini kendi isteği ile seçip seçmediği, halen nerede yaşadığı, anne ve babanın eğitim durumudur.

3.3. Araştırma Verilerinin Toplanması

Araştırmada incelenen bağımlı ve bağımsız değişkenleri belirleyebilmek amacı ile üç ayrı anket formu uygulanmıştır. Ayrıca öğrencilerin akademik başarılarını belirleyebilmek amacı ile klasik ders sınav puanları ve PDÖ sınav puanları kullanılmıştır.

3.3.1. Veri Toplama Araçları

3.3.1.1. Tanımlayıcı Verilere İlişkin Anket

Öğrencilerin demografik verilerini ve öğrenme stilleri ile PDÖ memnuniyetini etkileyebileceği düşünülen soruları içeren bir anket formu hazırlanmıştır. Bu anket formu, öğrencinin cinsiyeti, mezun olduğu lise, tıp fakültesini kendi isteği ile seçip seçmediği, halen nerede yaşadığı, anne ve babanın eğitim durumundan oluşan toplam altı sorudan oluşmaktadır (Ek-1).

3.3.1.2. Öğrenme Stilleri Ölçeği

Öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemek amacı ile D. Kolb tarafından oluşturulan ve P. Aşkar, A. Akkoyunlu tarafından Türkçe'ye çevrilip, geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış olan Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri uygulanmıştır (13) (Ek-2).

Bu ölçek toplam 12 soru ve her bir soru 4 ayrı alt maddeden oluşmaktadır. Bu şekilde ölçekte toplam 48 alt madde yer almaktadır. Öğrencilerden her bir soruda yer alan dört alt madde için kendisine en uygun gelen seçeneğe 4, en az uygun gelene ise 1 verecek şekilde (1 ile 4 puan arasında) bir puan vermeleri istenmektedir. Değerlendirme aşamasında her sorunun 1. alt maddeleri kendi içinde (somut yaşantı), 2. alt maddeleri kendi içinde (yansıtıcı gözlem), 3. alt maddeleri kendi içinde (soyut kavramsallaştırma) ve 4. alt maddeleri (aktif yaşantı)

kendi içinde olacak şekilde toplanmaktadır. Bu şekilde 4 alt madde için 12-48 arasında bir puan elde edilir. Bir sonraki adım birleştirilmiş puanların elde edilmesidir.

Bu aşamada elde edilen 4 puan yardımı ile “Soyut kavramsallaştırma - somut yaşantı” ve “Aktif yaşantı - yansıtıcı gözlem” işlemi ile iki puan daha elde edilir (-36 ile +36 arasında). Bu puanlar üzerinden şekil-1 de gösterilen diagram üzerinde iki puanın kesiştiği yere göre kişinin öğrenme stili belirlenmektedir (Bkz. Şekil 1).

3.3.1.3. PDÖ ve Klasik Eğitim Memnuniyet Anketi

Öğrencilerin PDÖ den ve klasik eğitimden memnun olma durumunu belirlemek amacı ile 16 adet önermeden oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Bu önermelerden biri araştırmada incelenen bağımlı değişken olan eğitimden memnun olma durumunu sorgulayan “Genel anlamda bu eğitim yönteminden memnunuz” önermesidir. Diğer önermeler ise genel olarak eğitim yönteminin, öğrencinin öğrenmesine ve meslek yaşamına sağladığı katkı ile ilgili görüşlerini saptamayı amaçlayan önermelerden oluşturulmuştur.

Bu önermeler;

- Bu yöntemde eğitim alırken kendimi **rahat** hissediyorum
- Bu yöntem ile öğrendiğim konularda meslek hayatımda **daha başarılı** olacağıma inanıyorum
- Bu yöntem ile öğrendiğim konularda sınavlarımda **daha başarılı** olacağıma inanıyorum
- Bu yöntem ile konuları **daha kısa** sürede öğreniyorum
- Bu yöntem ile konuları **daha iyi** öğreniyorum
- Bu yöntem öğrenme **motivasyonumu olumlu** yönde etkiliyor
- Bu yöntem beni mesleki yaşamıma **iyi hazırlıyor**
- Bu yöntemde kendimi rahatça **ifade edebiliyorum**
- Bu yöntemin eğitimime **katkısının olmadığına** inanıyorum
- Bu yöntemde **sorarak veya araştırarak** gerekli bilgiye ulaşabiliyorum
- Genel anlamda bu eğitim yönteminden **memnunuz**

*Bu yöntemin aşağıdaki becerileri kazandırarak beni meslek hayatına **daha iyi** hazırladığına inanıyorum*

- Mantık yürütme becerisi
- Problem çözme becerisi
- Karar verme becerisi
- Hastaya biyopsikososyal bütün olarak yaklaşabilme becerisi
- İletişim kurabilme becerisi

Öğrencilerin yukarıda yer alan her bir önermeye 5’li Likert ölçeğine göre (1- kesinlikle katılmıyorum, 5- kesinlikle katılıyorum) puan vermesi istenmiştir (Ek 3).

Her üç anket formu da 2008-2009 eğitim-öğretim programında yer alan 4. PDÖ modülünün bitiminden sonra (Nisan 2009) öğrencilere uygulanmıştır.

3.3.1.4. Akademik Başarı

Bu değişkeni belirleyebilmek amacı ile öğrencilerin 2008-2009 eğitim öğretim döneminde ilk üç ders kuruluna ait ders kurulu geçme puanı (üst sınırı 850) ve ilk dört PDÖ modül sınav puanları (üst sınırı 150) kullanılmıştır.

3.5. Araştırma Verilerinin İstatistiksel Analizi

İstatistiksel analizlerde SPSS 13.0 paket programı kullanılmıştır. Analizlerde demografik veriler şu şekilde gruplanmıştır.

- *Mezun olduğu lise:*
Grup 1: Anadolu-Fen-Süper lise
Grup 2: Klasik Lise, Özel Lise, Meslek Lisesi,
- *Tıp fakültesini kendi isteği ile seçip seçmediği:*
Grup 1: Evet
Grup 2: Hayır
- *Halen nerede yaşadığı:*
Grup 1: Evde (Ailem ile birlikte, evde arkadaşlarımla, evde yalnız)
Grup 2: Yurtta (Özel yurt, resmi yurt)
- *Anne ve babanın eğitim:*
Grup 1: Üniversite altı (Lise, Orta okul, İlk Okul mezunu)
Grup 2: Üniversite (Üniversite mezunu)

Eğitim yöntemi memnuniyeti anketine 5’li Likert ölçeği üzerinden verilen yanıtlar ise tanımlayıcı tablolarda ortalama puan olarak değerlendirilmiş, analitik tablolarda ise verilen yanıtlar iki gruba ayrılarak ki-kare analizleri yapılmıştır.

- Grup 1: Katılmıyorum (1-kesinlikle katılmıyorum, 2-katılmıyorum, 3-kararsızım)
- Grup 2: Katılıyorum (4- katılıyorum, 5-kesinlikle katılıyorum)

Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre akademik başarısı incelenirken, Kruskal-Wallis analizi yapılmıştır.

Bağımsız değişkenler ile eğitim yöntemi memnuniyeti arasındaki ilişki incelenirken, Bağımlı Gruplarda t testi, Wilcoxon İşaretili Sıralar testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Bulgular altı bölüm halinde sunulmuştur.

- 4.1. Tanımlayıcı özellikler,
- 4.2. Öğrencilerin öğrenme stilleri dağılımı,
- 4.3. Öğrencilerin akademik başarıları,
- 4.4. Öğrencilerin PDÖ ve klasik eğitim memnuniyetleri,
- 4.5. Öğrencilerin demografik verileri ve öğrenme stilleri ile PDÖ ve klasik eğitim memnuniyetleri arasındaki ilişki,
- 4.6. Öğrencilerin öğrenme stilleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki

4.1. Tanımlayıcı Özellikler

Araştırma grubunun 178'i, demografik verileri ve diğer bağımsız değişkenleri saptama amacı ile hazırlanan anket sorularına yanıt vermiştir (ulaşma oranı %95.7). Sekiz öğrenci ise (%4.3) anket sorularına yanıt vermemiştir.

Araştırma grubunun cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde, grubun %59'unun Erkek, %41'inin ise Kadın olduğu saptanmıştır. Araştırma grubunun cinsiyet dağılımı Tablo 4.1 de gösterilmiştir.

Tablo 4.1. Araştırma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Erkek		Kadın		Toplam	
Sayı	%	Sayı	%	Sayı*	%
105	59.0	73	41.0	178	100.0

Araştırma grubunun “*Halen nerede yaşıyorsunuz?*” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde, grubun büyük çoğunluğunun (%40.7) “Evde arkadaşlarım ile” yanıtını verdikleri saptanmıştır (Tablo 4.2).

Tablo 4.2. Araştırma Grubunun Yaşadığı Yere Göre Dağılımı

Evde aile ile birlikte		Evde arkadaşlarımla ile		Evde yalnız		Özel yurttta		Resmi yurttta		Toplam	
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı*	%
44	24.9	72	40.7	14	7.9	13	7.3	34	19.2	177	100.0

* bir kişi bu soruya yanıt vermemiştir.

Araştırma grubunun mezun olduğu liseye göre dağılımını incelediğimizde, grubun büyük çoğunluğunun (%79.8) “Anadolu-Fen-Süper lise” grubunda olduğu, saptanmıştır (Tablo 4.3).

Tablo 4.3. Araştırma Grubunun Mezun Olduğu Liseye Göre Dağılımı

Klasik lise		Anadolu lisesi		Süper lise		Özel lise		Fen lisesi		Meslek lisesi		Toplam	
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	Sayı	%	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
13	7.3	76	42.7	9	5.1	16	9.0	57	32.0	7	3.9	178	100.0

Araştırma grubunun “*Tıp fakültesini kendi isteğinizle mi seçtiniz?*” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde %87.1’ini bu soruya evet yanıtı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.4).

Tablo 4.4. Araştırma Grubunun Tıp fakültesini Kendi İsteği ile Seçme Durumu

Evet		Hayır		Toplam	
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
155	87.1	23	12.9	178	100.0

Araştırma grubunun baba eğitim durumu incelendiğinde %48.9’unu Üniversite mezunu olduğu saptanmıştır (Tablo 4.5).

Tablo 4.5. Araştırma Grubunun “Baba Eğitim Durumu”

Okur yazar değil		İlk Okul mezunu		Orta Okul / Lise mezunu		Üniversite		Toplam	
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
3	1.7	32	18.0	56	31.5	87	48.8	178	100.0

Araştırma grubunun anne eğitim durumu incelendiğinde %33.1’inin Üniversite mezunu olduğu saptanmıştır (Tablo 4.6).

Tablo 4.6. Araştırma Grubunun “Anne Eğitim Durumu”

Okur yazar değil		İlk Okul mezunu		Orta Okul / Lise mezunu		Üniversite		Toplam	
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
21	11.8	45	25.3	53	29.8	59	33.1	178	100.0

4.2. Öğrencilerin Öğrenme Stilleri Dağılımı

Araştırma grubundan 176 kişi Kolb Öğrenme Stilleri Ölçeğini tam olarak doldurmuş ve değerlendirmeye alınmıştır (ulaşma oranı %94.6). Öğrenme stilleri dağılımı incelendiğinde, büyük çoğunluğunun ayrıştırıcı ve özümseyen grupta olduğu (sırası ile %47.7 ve %41.5) saptanmıştır (Tablo 4.7).

Tablo 4.7. Araştırma Grubunun Öğrenme Stili Dağılımı

Ayrıştırıcı		Özümseyen		Değiştiren		Yerleştiren		Toplam	
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
84	47.7	73	41.5	11	6.3	8	4.5	176	100.0

Araştırma grubunun öğrenme stiline göre demografik dağılımı incelendiğinde cinsiyet dağılımında erkek oranının en fazla değiştiren grupta olduğu, mezun olduğu liseye göre, büyük çoğunluğun “Anadolu-Fen-Süper Lise” grubunda olduğu, “Tıp fakültesini kendi isteği ile seçme durumu” sorusuna, yerleştiren grubun tamamının evet yanıt verdiği, değiştiren grubun ise en fazla hayır yanıtı veren grup olduğu, büyük çoğunluğunun “evde” yaşadığı, anne ve baba eğitim durumuna büyük çoğunluğunun “üniversite ve altı” grupta, sadece özümseyen grubun baba eğitiminin “üniversite mezunu” grupta daha fazla olduğu saptanmıştır (Tablo 4.8).

Tablo 4.8. Araştırma Grubunun Demografik Verilerine Göre Öğrenme Stilleri Dağılımı

Bağımsız değişkenler	Ayrıştıran		Özümseyen		Değiştiren		Yerleştiren		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Cinsiyet	Erkek	44	52.4	46	63.0	9	81.8	4	50.0
	Kadın	40	47.6	27	37.0	2	18.2	4	50.0
<i>Toplam</i>		<i>84</i>	<i>100.0</i>	<i>73</i>	<i>100.0</i>	<i>11</i>	<i>100.0</i>	<i>8</i>	<i>100.0</i>
Mezun olunan lise	Klasik-Özel-Meslek Lisesi	17	20.2	16	21.9	1	9.1	2	25.0
	Anadolu-Fen-Süper lise	67	79.8	57	78.1	10	90.9	6	75.0
<i>Toplam</i>		<i>84</i>	<i>100.0</i>	<i>73</i>	<i>100.0</i>	<i>11</i>	<i>100.0</i>	<i>8</i>	<i>100.0</i>
Tıp fak. Kendi isteği ile seçme	Evet	77	91.7	63	86.3	7	63.6	8	100.0
	Hayır	7	8.3	10	13.7	4	36.4	0	0
<i>Toplam</i>		<i>84</i>	<i>100.0</i>	<i>73</i>	<i>100.0</i>	<i>11</i>	<i>100.0</i>	<i>8</i>	<i>100.0</i>
Halen yaşadığı yer	Evde	57	68.7	57	78.1	9	81.8	5	62.5
	Yurtta	26	31.3	16	21.9	2	18.2	3	37.5
<i>Toplam</i>		<i>83</i>	<i>100.0</i>	<i>73</i>	<i>100.0</i>	<i>11</i>	<i>100.0</i>	<i>8</i>	<i>100.0</i>
Babanın eğitimi	Üniversite altı	44	52.4	34	46.6	6	54.5	5	62.5
	Üniversite mezunu	40	47.6	39	53.4	5	45.5	3	37.5
<i>Toplam</i>		<i>84</i>	<i>100.0</i>	<i>73</i>	<i>100.0</i>	<i>11</i>	<i>100.0</i>	<i>8</i>	<i>100.0</i>
Annenin eğitimi	Üniversite altı	59	70.2	43	58.9	9	81.8	6	75.0
	Üniversite mezunu	25	29.8	30	41.1	2	18.2	2	25.0
<i>Toplam</i>		<i>84</i>	<i>100.0</i>	<i>73</i>	<i>100.0</i>	<i>11</i>	<i>100.0</i>	<i>8</i>	<i>100.0</i>

4.3. Öğrencilerin Akademik Başarıları

Araştırma grubunun 2008-2009 eğitim öğretim döneminde klasik derslerdeki ilk üç ders kurulu sınav sonuçları ortalamaları incelendiğinde en yüksek ortalamanın I. ders kurulunda alındığı görülmüştür (Tablo 4.9).

Tablo 4.9. Araştırma Grubunun Ders Kurulu Sınav Puanları

I. ders kurulu		II. ders kurulu		III. ders kurulu	
Ort.*	(±)SS	Ort.*	(±)SS	Ort.*	(±)SS
640.5	73.8	574.6	128.1	544.2	110.6

*Üst sınır 850 puan

Araştırma grubunun 2008-2009 eğitim öğretim döneminde uygulanan dört PDÖ modül sınavından alınan puan ortalamaları incelendiğinde en yüksek başarının 3. PDÖ modülünde olduğu ve ortalama puanın 124.2 olduğu bulunmuştur (Tablo 4.10).

Tablo 4.10. Araştırma Grubunun PDÖ Modülü Sınav Puanları

I. PDÖ Modülü		II. PDÖ Modülü		III. PDÖ Modülü		IV. PDÖ Modülü	
Ort.*	(±)SS	Ort.*	(±)SS	Ort.*	(±)SS	Ort.*	(±)SS
119.5	20.4	111.7	17.4	124.2	14.9	110.4	20.4

*Üst sınır 150 puan

4.4. Öğrencilerin PDÖ ve Klasik Eğitim Memnuniyetleri

Araştırma grubunun 179'u (%96.2) klasik eğitim ve PDÖ memnuniyetini belirlemeye yönelik olarak uygulanan ankete yanıt vermiştir. Araştırmada bağımlı değişken olarak incelenen eğitim yönteminden memnun olma durumu ile ilgili "Genel anlamda bu eğitim yönteminden **memnunum**" önermesine, Klasik eğitim ve PDÖ için olumlu görüş bildirenlerin ("katılıyorum" ve "kesinlikle katılıyorum") oranının sırası ile %41.6 ve %63.7 olduğu saptanmıştır (Tablo 4.11).

Tablo 4.11. Araştırma grubunun “Genel anlamda bu eğitim yönteminden **memnunum**” önermesine verdikleri yanıt dağılımı

Genel anlamda bu eğitim yönteminden memnunum	“Kesinlikle katılmıyorum” “Katılmıyorum” “Kararsızım”		“Katılıyorum” “Kesinlikle katılıyorum”	
	Sayı	%	Sayı	%
Klasik eğitim	104	58.4	74	41.6
PDÖ	65	36.3	114	63.7

Ankette yer alan 16 adet önermenin 15’inde PDÖ için 5 puan üzerinden verilen ortalama puanın daha yüksek olduğu saptanmıştır. Klasik eğitim için, PDÖ’ye göre tek yüksek puan verilen önermenin “Bu yöntemin eğitimime **katkısının olmadığına** inanıyorum” olduğu bulunmuştur. Klasik eğitimde en yüksek puanı alan önermenin “Bu yöntemde eğitim alırken kendimi **rahat** hissediyorum” olduğu (3.3 puan), PDÖ de ise en yüksek puanı alan önermenin “*Bu yöntemin aşağıdaki becerileri kazandırarak beni meslek hayatına **daha iyi** hazırladığına inanıyorum*” başlığı altında yer alan “Problem çözme becerisi” ve “iletişim kurabilme becerisi” olduğu (4.2 puan) saptanmıştır. Ankete verilen yanıtlara göre diğer ortalama puanlar Tablo 4.12 de sunulmuştur.

Tablo 4.12. Araştırma grubunun eğitim yöntemlerinden memnuniyet anketine verdikleri yanıt ortalamaları

ÖNERMELER	Klasik Sınıf Dersleri		PDÖ	
	Ort	(±)SS	Ort	(±)SS
Bu yöntemde eğitim alırken kendimi rahat hissediyorum	3.3	1.3	3.4	1.1
Bu yöntem ile öğrendiğim konularda meslek hayatımda daha başarılı olacağıma inanıyorum	2.9	1.2	3.7	1.2
Bu yöntem ile öğrendiğim konularda sınavlarımda daha başarılı olacağıma inanıyorum	3.2	1.4	3.3	1.2
Bu yöntem ile konuları daha kısa sürede öğreniyorum	2.8	1.1	3.4	1.3
Bu yöntem ile konuları daha iyi öğreniyorum	2.9	1.1	3.5	1.1
Bu yöntem öğrenme motivasyonumu olumlu yönde etkiliyor	2.5	1.1	3.6	1.3
Bu yöntem beni mesleki yaşamıma iyi hazırlıyor	2.7	1.1	3.8	1.2
Bu yöntemde kendimi rahatça ifade edebiliyorum	2.3	1.1	3.9	1.2
Bu yöntemin eğitimime katkısının olmadığına inanıyorum	2.4	1.2	2.2	1.3
Bu yöntemde sorarak veya araştırarak gerekli bilgiye ulaşabiliyorum	2.5	1.1	4.1	1.0
Genel anlamda bu eğitim yönteminden memnunum	3.1	1.1	3.6	1.2
<i>Bu yöntemin aşağıdaki becerileri kazandırarak beni meslek hayatına daha iyi hazırladığına inanıyorum</i>				
Mantık yürütme becerisi	2.6	1.1	4.1	0.9
Problem çözme becerisi	2.7	1.1	4.2	1.0
Karar verme becerisi	2.6	1.1	4.0	1.0
Hastaya biyopsikososyal bütün olarak yaklaşabilme becerisi	2.5	1.2	3.9	1.1
İletişim kurabilme becerisi	2.4	1.1	4.2	1.1

4.5. Öğrencilerin Demografik Verileri ve Öğrenme Stilleri ile PDÖ ve Klasik Eğitim Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

Araştırma grubunun demografik verileri ve öğrenme stillerine göre PDÖ ve klasik eğitim memnuniyetleri incelendiğinde, tüm demografik verilerde, PDÖ için klasik eğitime göre daha yüksek puan verdikleri, öğrenme stillerine göre, ayrıştıran grupta olanların anlamlı ölçüde PDÖ'ye, özümseyen grupta olanların ise anlamlı bir fark olmamakla birlikte klasik eğitime daha yüksek puan verdikleri, saptanmıştır. Öğrencilerin demografik verilerine göre eğitim yöntemlerinden memnuniyet skorları Tablo 4.13 de sunulmuştur.

Tablo 4.13. Öğrencilerin demografik verileri ve öğrenme stilleri ile PDÖ ve klasik eğitim memnuniyetleri arasındaki ilişki

Bağımsız değişkenler		Klasik ders		PDÖ		İstatistiksel analiz	
		Ort	(±)SS	Ort	(±)SS	t	p
Cinsiyet	Erkek	3.13	1.11	3.77	1.18	-3.97	0.00
	Kadın	3.20	1.12	3.48	1.19	-1.38	0.16
Mezun olunan lise	Klasik-Özel-Meslek Lisesi	3.50	1.08	3.79	1.34	-1.06	0.29
	Anadolu-Fen-Süper lise	3.07	1.10	3.61	1.16	-3.78	0.00
Tıp fak. Kendi isteği ile seçme	Evet	3.17	1.10	3.61	1.21	-3.18	0.00
	Hayır	3.08	1.16	3.91	1.08	-2.25*	0.02
Halen yaşadığı yer	Evde	3.13	1.09	3.62	1.20	-3.20	0.00
	Yurttta	3.23	1.16	3.72	1.19	-2.07	0.04
Babanın eğitimi	Üniversite altı	3.08	1.12	3.63	1.21	-3.11	0.00
	Üniversite mezunu	3.24	1.09	3.67	1.18	-2.35	0.02
Annenin eğitimi	Üniversite altı	3.20	1.11	3.72	1.18	-3.62	0.00
	Üniversite mezunu	3.08	1.10	3.50	1.22	-1.73	0.08
Öğrenme stili	Özümseyen	3.44	1.05	3.42	1.19	0.07	0.93
	Ayrıştıran	3.01	1.14	3.85	1.13	-4.50	0.00
	Yerleştiren	3.00	1.19	3.87	1.35	-1.21*	0.22
	Değiştiren	2.90	0.87	3.36	1.56	-1.43*	0.15

* Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi

Araştırma grubun öğrenme stillerine göre “eğitim yöntemi memnuniyet” anketinde yer alan 16 adet önermeye verdikleri yanıtlar ayrı ayrı incelendiğinde, klasik dersler için 16 önermenin dokuzunda en yüksek ortalamayı veren öğrencilerin özümseyen, PDÖ için ise 16 önermenin 14’ünde en yüksek ortalamayı veren öğrencilerin yerleştiren öğrenciler olduğu bulunmuştur. Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre bu önermelere verdikleri ortalama puanlar tablo 12-27 de sunulmuştur.

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Bu yöntemde eğitim alırken kendimi **rahat** hissediyorum” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için özümseyenlerin, PDÖ için ise yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.14).

Tablo 4.14. Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre “Bu yöntemde eğitim alırken kendimi **rahat** hissediyorum” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	3.77	3.09
Ayrıştıran	3.08	3.55
Değiştiren	3.18	3.45
Yerleştiren	3.25	4.00

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile öğrendiğim konularda meslek hayatımda **daha başarılı** olacağıma inanıyorum” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için özümseyenlerin, PDÖ için ise yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.15).

Tablo 4.15. Öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile öğrendiğim konularda meslek hayatımda **daha başarılı** olacağıma inanıyorum” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	3.01	3.57
Ayrıştıran	2.81	3.81
Değiştiren	2.63	3.63
Yerleştiren	2.75	4.12

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile öğrendiğim konularda sınavlarımda **daha başarılı** olacağıma inanıyorum” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için özümseyenlerin, PDÖ için ise yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.16).

Tablo 4.16. Öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile öğrendiğim konularda sınavlarımda **daha başarılı** olacağıma inanıyorum” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	3.43	3.12
Ayrıştırıcı	3.25	3.46
Değiştiren	2.70	2.90
Yerleştiren	3.12	4.12

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile konuları **daha kısa** sürede öğreniyorum” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için özümseyenlerin, PDÖ için ise yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.17).

Tablo 4.17. Öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile konuları **daha kısa** sürede öğreniyorum” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.91	3.14
Ayrıştırıcı	2.69	3.44
Değiştiren	2.60	3.30
Yerleştiren	2.42	4.57

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile konuları **daha iyi** öğreniyorum” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için özümseyenlerin, PDÖ için ise yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.18).

Tablo 4.18. Öğrenme stillerine göre “Bu yöntem ile konuları **daha iyi** öğreniyorum” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	3.09	3.23
Ayrıştırıcı	2.74	3.61
Değiştiren	2.50	3.00
Yerleştiren	2.75	4.50

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Bu yöntem öğrenme **motivasyonumu olumlu** yönde etkiliyor” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için özümseyenlerin, PDÖ için ise yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.19).

Tablo 4.19. Öğrenme stillerine göre “Bu yöntem öğrenme **motivasyonumu olumlu** yönde etkiliyor” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.81	3.22
Ayrıştırıcı	2.34	3.88
Değiştiren	2.30	3.00
Yerleştiren	2.62	4.25

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Bu yöntem beni mesleki yaşamıma **iyi hazırlıyor**” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim ve PDÖ için yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.20).

Tablo 4.20. Öğrenme stillerine göre “Bu yöntem beni mesleki yaşamıma **iyi hazırlıyor**” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.78	3.56
Ayrıştırıcı	2.61	4.00
Değiştiren	2.70	3.60
Yerleştiren	3.00	4.37

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Bu yöntemde kendimi rahatça **ifade edebiliyorum**” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim ve PDÖ için yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.21).

Tablo 4.21. Öğrenme stillerine göre “Bu yöntemde kendimi rahatça **ifade edebiliyorum**” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.49	3.69
Ayrıştıran	2.08	4.11
Değiştiren	2.50	3.70
Yerleştiren	3.12	4.25

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Bu yöntemin eğitime **katkısının olmadığına** inanıyorum” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için yerleştirenlerin, PDÖ için ise özümseyenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.22).

Tablo 4.22. Öğrenme stillerine göre “Bu yöntemin eğitime **katkısının olmadığına** inanıyorum” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.12	2.59
Ayrıştıran	2.56	1.98
Değiştiren	2.10	1.90
Yerleştiren	2.75	2.25

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Bu yöntemde **sorarak veya araştırarak** gerekli bilgiye ulaşabiliyorum” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için özümseyenlerin, PDÖ için ise yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.23).

Tablo 4.23. Öğrenme stillerine göre “Bu yöntemde **sorarak veya araştırarak** gerekli bilgiye ulaşabiliyorum” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.59	3.87
Ayrıştıran	2.39	4.24
Değiştiren	2.40	4.00
Yerleştiren	2.50	4.62

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Genel anlamda bu eğitim yönteminden **memnunum**” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için özümseyenlerin, PDÖ için ise yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.24).

Tablo 4.24. Öğrenme stillerine göre “Genel anlamda bu eğitim yönteminden **memnunum**” önermesine verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	3.44	3.42
Ayrıştıran	3.01	3.85
Değiştiren	2.90	3.50
Yerleştiren	3.00	3.87

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Mantık yürütme becerisi” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için değiştirenlerin, PDÖ için ise yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.25).

Tablo 4.25. Öğrenme stillerine göre “Mantık yürütme becerisi” ile ilgili önermeye verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.73	4.08
Ayrıştıran	2.45	4.24
Değiştiren	3.10	4.10
Yerleştiren	3.00	4.37

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Problem çözme becerisi” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için ve PDÖ için yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.26).

Tablo 4.26. Öğrenme stillerine göre “Problem çözme becerisi” ile ilgili önermeye verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.81	4.02
Ayrıştıran	2.56	4.28
Değiştiren	2.80	4.00
Yerleştiren	3.37	4.50

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Karar verme becerisi” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için yerleştirenlerin, PDÖ için ise ayrıştıranların verdiği saptanmıştır (Tablo 4.27).

Tablo 4.27. Öğrenme stillerine göre “Karar verme becerisi” ile ilgili önermeye verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.69	3.85
Ayrıştıran	2.45	4.25
Değiştiren	2.70	3.60
Yerleştiren	3.25	4.12

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “Hastaya biyopsikosozyal bütün olarak yaklaşabilme becerisi” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim ve PDÖ için yerleştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.28).

Tablo 4.28. Öğrenme stillerine göre “Hastaya biyopsikososyal bütün olarak yaklaşabilme becerisi” ile ilgili verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.63	3.86
Ayrıştırıcı	2.49	4.00
Değiştiren	2.60	3.80
Yerleştiren	2.87	4.12

Araştırma grubunun, öğrenme stillerine göre “İletişim kurabilme becerisi” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğine, klasik eğitim için yerleştirenlerin, PDÖ için ise değiştirenlerin en yüksek puanı verdiği saptanmıştır (Tablo 4.29).

Tablo 4.29. Öğrenme stillerine göre “İletişim kurabilme becerisi” ile ilgili önermeye verilen puan ortalamaları

Öğrenme stili	Klasik ders	PDÖ
	Ortalama puan	Ortalama puan
Özümseyen	2.65	3.97
Ayrıştırıcı	2.19	4.27
Değiştiren	2.90	4.40
Yerleştiren	3.00	4.25

4.6. Öğrencilerin Öğrenme Stilleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre akademik başarıları incelendiğinde, yapılan dört PDÖ sınavının ikisinde yerleştiren öğrencilerin, ikisinde ise ayrıştırıcı öğrencilerin en yüksek puanı aldığı, klasik ders sınavlarında ise iki sınavda özümseyenlerin, birinde ise yerleştiren öğrencilerin en yüksek puanı aldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin öğrenme stillerine göre PDÖ ve klasik ders sınavlarında aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır (Tablo 4.30).

Tablo 4.30. Öğrencilerin öğrenme stillerine göre PDÖ ve Klasik ders sınav puan ortalamaları

Sınav	Öğrenme stili	Sınav puanı		İstatistiksel analiz	
		Ortalama	(±)SS	X^2 kruskall Wallis	p
1. PDÖ Sınavı *	Yerleştiren	112.6	19.7	1.806	0.61
	Değiştiren	121.6	18.0		
	Ayrıştıran	122.4	12.3		
	Özümseyen	121.7	12.8		
2. PDÖ Sınavı*	Yerleştiren	119.5	10.9	2.588	0.46
	Değiştiren	104.1	23.5		
	Ayrıştıran	113.4	14.5		
	Özümseyen	112.6	15.2		
3. PDÖ Sınavı *	Yerleştiren	125.8	13.3	10.680	0.01
	Değiştiren	114.4	11.3		
	Ayrıştıran	126.2	9.7		
	Özümseyen	125.3	13.2		
4. PDÖ Sınavı *	Yerleştiren	113.4	19.7	1.578	0.64
	Değiştiren	108.1	18.5		
	Ayrıştıran	110.7	17.9		
	Özümseyen	113.0	15.7		
1. Ders Kurulu Sınavı**	Yerleştiren	650.3	69.5	0.180	0.98
	Değiştiren	630.6	86.5		
	Ayrıştıran	642.7	73.5		
	Özümseyen	643.5	74.6		
2. Ders Kurulu Sınavı**	Yerleştiren	594.3	121.9	4.643	0.20
	Değiştiren	529.6	158.5		
	Ayrıştıran	561.9	128.7		
	Özümseyen	597.6	121.9		
3. Ders Kurulu Sınavı**	Yerleştiren	498.6	173.7	2.794	0.42
	Değiştiren	536.3	82.6		
	Ayrıştıran	536.3	110.5		
	Özümseyen	564.6	105.9		

* Sınav üst puanı 150

**Sınav üst puanı 850

TARTIŞMA

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin öğrenme stillerine göre PDÖ ve klasik eğitim hakkındaki memnuniyetlerini belirlemek ve öğrenme stillerine göre her iki eğitim yöntemindeki sınav başarılarını karşılaştırmak amacı ile yapılan bu çalışmada, araştırma grubunun büyük çoğunluğu (%94.6) hazırlanan anketlere tam olarak yanıt vermiş ve araştırmada analizlere dahil edilmiştir.

Tartışma bölümü dört ayrı bölüm halinde sunulacaktır.

- 5.1. Araştırma grubunun öğrenme stilleri
- 5.2. Araştırma grubunun eğitim yönteminden memnuniyeti
- 5.3. Araştırma grubunun öğrenme stilleri ile eğitim yönteminden memnuniyetleri arasındaki ilişki
- 5.4. Araştırma grubunun öğrenme stillerine göre hangi eğitimde daha başarılı oldukları durumu

5.1. Araştırma Grubunun Öğrenme Stilleri

Yapılan bu çalışma sonucunda, araştırma grubunun öğrenme stilleri dağılımı incelendiğinde, büyük çoğunluğunun ayrıştıran (%47.7) ve özümseyen (%41.5) grupta olduğu, en az grubun ise yerleştiren (%4.5) grupta olduğu bulunmuştur.

Tıp fakültesi öğrencilerinin öğrenme stillerini belirlemeye yönelik olarak literatürde yapılan çalışmaları incelediğimizde, bu amaçla farklı ölçeklerin kullanıldığı, ancak bunlar arasında en fazla kullanılanın Kolb Öğrenme Stili Ölçeği olduğu gözlenmiştir. Tıp fakültesi öğrencilerinin veya mezunlarının öğrenme stillerini belirlemek amacı ile Kolb Öğrenme Stili Ölçeği kullanılarak yapılan bazı çalışmalar şunlardır.

Robinson G. tarafından tıp fakültesinden mezun genel pratisyenlerin öğrenme stillerini saptamaya yönelik olarak yapılan bir çalışmada, araştırma grubunun (304 kişi), büyük çoğunluğunun özümseyen öğrenme stiline sahip olduğu (%43.8) saptanmıştır **(45)**.

Adesunloye BA ve ark. tarafından İç Hastalıkları asistanlarının öğrenme stillerini saptamak amacı ile yapılan bir çalışmada araştırma grubunun büyük çoğunluğunun özümseyen grupta (%42) olduğunu bulmuşlardır **(46)**.

Baker JD ve ark. tarafından Genel Cerrahi asistanlarının öğrenme stilini saptamaya yönelik olarak yapılan bir çalışmada, araştırma grubunun büyük çoğunluğunun ayrıştıran (%46) öğrenme stiline sahip oldukları saptanmıştır **(47)**.

Smits PBA ve ark. tıp fakültesi mezunlarına yönelik olarak düzenlenen iş sağlığı kurs programına katılan kişilerin öğrenme stillerinin de belirlendiği bir araştırmada grubun büyük çoğunluğunun özümseyen öğrenme stiline sahip olduğunu (%40) bulunmuşlardır **(48)**.

Tıp fakültesi öğrencilerinin öğrenme stilini belirlemeye yönelik olarak kolb öğrenme stili ölçeği kullanılarak ülkemizde yapılan tek çalışma Aytuğ Koşan MA ve ark. tarafından yapılan çalışmadır. Bu araştırmada Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi 1. sınıf öğrencilerinin öğrenme stilleri belirlenmeye çalışılmış ve sonuçta öğrencilerin büyük çoğunluğunun özümseyen grupta (%62.1) ve ikinci olarak ayrıştıran grupta olduğu (%20.7), en az gurbunda yerleştiren grup olduğu (%4.2) bulunmuştur **(49)**.

Bizim araştırmamızda da bu bulgulara benzer sonuçlar elde edilmiştir. Araştırma grubunun büyük çoğunluğunun özümseyen ve ayrıştıran grupta olduğu saptanmıştır.

D. Kolb tarafından daha önce yapılan araştırmalar sonucunda kişilerin öğrenme stiline meslek seçimine etkisi olduğunu belirtilmiştir. Buna göre ayrıştıranların daha çok tıp, mühendislik, ekonomi, bilgisayar bilimleri, özümseyenlerin matematik, fizik, biyoloji, öğretmenlik, hukuk, sosyoloji gibi bölümleri, değiştirenlerin sanat, tarih, politik bilimler, yabancı dil, psikoloji, edebiyat, yerleştirenlerin ise eğitim bilimleri, iletişim, kamu yönetimi, eğitim yönetimi gibi bölümleri daha çok tercih ettikleri belirtilmiştir **(43, 44)**.

Tıp fakültesi öğrencilerinde yapılan araştırmalarda da bu bulguya benzer sonuçlar elde edilmiş ve ayrıştıran ve özümseyen kişiler çoğunlukta iken, değiştiren ve yerleştiren kişilerin daha az olduğu bulunmuştur.

Buna karşın tıp fakültesi dışında diğer fakültelerin öğrencileri üzerinde Kolb Öğrenme Stili Ölçeği kullanılarak yapılan pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalarda farklı eğitimlerde farklı öğrenme stiline sahip öğrencilerin bulunduğu gözlenmektedir. Bu çalışmalardan bazıları aşağıda özetlenmiştir.

Aşkar P. tarafından yapılan bir çalışmada Fen Bilimlerindeki öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%74) özümseyen, Mühendislik bölümündeki öğrencilerin büyük çoğunluğunun ise (%68) ayrıştıran öğrenme stiline sahip olduklarını bulmuşlardır **(13)**.

Demirbaş Ö. tarafından yapılan, İç Mimarlık ve Çevre Tasarım Bölümü'nde okuyan öğrencilerin (119 kişi) öğrenme stilleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmada, araştırma grubunun büyük çoğunluğunun (%37.2) değiştiren öğrenme stiline sahip olduğunu ve akademik başarıları ile öğrenme stili arasında anlamlı bir ilişki olmadığını saptamıştır **(58)**.

Pungente MD ve ark. tarafından, Eczacılık Fakültesi öğrencileri (116 kişi) üzerinde yapılan bir araştırmada, öğrencilerin en fazla yerleştiren öğrenme stiline sahip olduğunu (%36,2) bulmuşlardır **(59)**.

Marriot P, İngiltere’de iki farklı üniversitede okuyan toplam 410 muhasebe bölümü öğrencisinin, öğrenme stillerini saptamak amacı ile yaptığı çalışmada en fazla yerleştiren (%39.8), ikinci sırada ise değiştiren (%20.7) öğrenme stiline sahip öğrencilerin olduğunu belirtilmiştir **(60)**.

Bu çalışmalar farklı eğitim programlarında farklı öğrenme stiline sahip öğrencilerin olduğunu göstermektedir.

5.2. Araştırma Grubunun Eğitim Yönteminden Memnuniyeti

Araştırma grubunun eğitim yönteminden memnuniyetlerini saptamaya yönelik olarak yapılan çalışmada, anket sorularına araştırma grubunun büyük çoğunluğunun yanıt verdiği (%96.2) ve ankette yer alan 16 önermenin 15’inde PDÖ için verilen puanın klasik eğitime göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Geriye kalan bir önermenin de olumsuz bir önerme olması nedeniyle, aslında tüm önermelerde PDÖ daha yüksek puan almıştır. Bu bulgu öğrencilerin PDÖ den klasik eğitime göre daha memnun olduklarını göstermektedir.

Literatürde tıp fakültesi öğrencilerinin PDÖ konusundaki düşüncelerini ve memnuniyetlerini belirlemeye yönelik yapılan araştırmalarda da benzer sonuçlar bulunduğu gözlenmiştir.

Olabiye OO ve ark. tarafından Nijerya da bir tıp fakültesi ve diş hekimliği öğrencilerinin PDÖ memnuniyetini saptamaya yönelik yaptıkları çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun PDÖ den memnun olduklarını saptamışlardır **(50)**.

Mclean M tarafından, tıp fakültesi dönem II de sınıfta kalan öğrencilerin PDÖ ve klasik eğitim hakkındaki düşünce ve memnuniyetlerini saptamaya yönelik yaptığı araştırmada, bu öğrencilerin klasik eğitime göre PDÖ den daha fazla memnun olduklarını, PDÖ’nün öğrenmelerini desteklediğini düşündükleri saptanmıştır **(51)**.

Habib F ve ark. tarafından tıp fakültesi ve diş hekimliği öğrencilerinin PDÖ ile ilgili memnuniyet ve düşüncelerini saptamaya yönelik yaptıkları çalışmada, araştırma grubunun büyük çoğunluğunun (%81) PDÖ den memnun olduklarını, PDÖ’nün kendi kendine öğrenmeye motive ettiğini (%82), önceki bilgilerini aktive etmeyi sağladığını (% 83) düşündüklerini saptamışlardır **(52)**.

Gunnar B ve Ulla L, tıp fakültesi öğrencilerinin, klasik ve PDÖ eğitim programlarının tutum ve çalışmaları üzerine etkisi ile ilgili düşünce ve görüşlerini saptamayı amaçlayan bir çalışma yapmışlardır. Bu amaçla klasik eğitim ile öğrenime devam eden öğrencilere, klinik yıllara başlamadan önce dokuz sorudan oluşan bir anket formu uygulamışlardır. Bu sorular; kritik düşünme, problem çözüme, sınav için çalışma, problemleri tanımlama, kitap dışında diğer bilgi kaynaklarını kullanma, detaylı çalışma, karar verme, problem çözmek için literatür tarama, sistematik çalışma yeteneğidir. Bu konularda eğitim programının ne ölçüde katkı sağladığını öğrencilere sormuşlar ve 10 üzerinden puanlamalarını istemişlerdir. Ortalama olarak 3.5 ile 4.6 arasında bir puan elde edilmiştir. Eğitim programında ertesi yıl PDÖ uygulanmaya başlanmış ve bu yöntem ile eğitim gören öğrencilere aynı anket ertesi yıl uygulanmıştır. Bu kez 9 sorunun tamamına verilen puanlarda bir artış saptanmış ve sonuç olarak öğrencilerin PDÖ'yü klasik eğitime göre daha yararlı buldukları gösterilmiştir **(53)**.

O'Neill PA. ve arkadaşlarının Manchester'da PDÖ ile eğitim gören öğrenciler ve bu PDÖ'lerde görev alan eğitim yönlendiricileri ile yaptıkları bir çalışmada, gerek öğrencilerin gerekse eğitim yönlendiricilerini PDÖ uygulamasından memnun olduklarını saptamışlardır **(54)**

Kaufman DM ve Holmes DB, tıp fakültesi 2. sınıf öğrencileri ve öğretim üyelerinin PDÖ hakkındaki düşüncelerini saptamak amacıyla yaptıkları çalışmada her iki grubunda PDÖ den klasik eğitime göre daha memnun olduklarını göstermişlerdir **(55)**.

Khoo HE, ve arkadaşlarının Singapur'da karma eğitim programı uygulanan bir tıp fakültesinde eğitim yönlendiricilerinin PDÖ ve klasik eğitim konusundaki düşüncelerini karşılaştıran çalışmalarında, araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunun PDÖ den memnun olduklarını ve PDÖ'nün öğrencilere daha yararlı olduğunu düşündüklerini bulmuşlardır **(56)**.

1992-93 yılları arasında Amerika ve Kanada da Tıp Fakültesinde görevli olan ve PDÖ de eğitim yönlendiricisi olan 1287 Öğretim Üyesi ile yapılan bir çalışmada eğitim yönlendiricilerini büyük bir kısmının PDÖ'nün klasik eğitime göre, öğrencilere daha fazla yarar sağladığını düşündükleri bulunmuştur **(57)**.

Bizim araştırmamızda da bu sonuçlara benzer sonuçlar elde edilmiştir. Araştırma grubunun büyük çoğunluğunun (%63.7) PDÖ den memnun oldukları saptanmıştır. PDÖ'nün yetişkin eğitim ilkelerine uygun bir yöntem olması, öğrencilerin tıp fakültesinin daha ilk yıllarında klinik bir olgu ile karşılaşması ve bu sorunu çözmeye çalışması, bu sayede kendini hekim gibi hissetmesi, önceki bilgilerini kullanma, eksik bilgilerini keşfetme, bu eksik bilgileri kapatmak için çaba harcama, bu bilgilerin klinikte ve meslek hayatında ne işe yarayacağını öğrenme, ekip şeklinde ve küçük grupta çalışma fırsatı bulma gibi pek çok avantajının bulunmasından dolayı öğrencilerin PDÖ den daha fazla memnun oldukları düşünülmektedir.

5.3. Araştırma Grubunun Öğrenme Stilleri ile Eğitim Yönteminden Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

Öğrencilerin öğrenme stillerine göre hangi eğitimden daha fazla memnun olduklarını saptamak amacı ile yapılan incelemede, özümseyen öğrencilerin klasik eğitimden, diğer üç öğrenme stiline ise ise PDÖ den daha fazla memnun oldukları bulunmuştur. Bunlar içerisinde klasik eğitim ve PDÖ den en az memnun olan grubun değiştiren öğrenciler olduğuda saptanmıştır.

Literatürde tıp fakültesi öğrencilerinin öğrenme stillerine göre hangi eğitim programına daha yatkın veya memnun oldukları ile ilgili yapılmış herhangi bir araştırma bulunmamaktadır. Ancak bu konuya benzer çalışmalar aşağıda özetlenmiştir.

Campeau AG. tarafından öğrencilerin öğrenme stiline göre hangi eğitimleri daha yararlı bulduklarını saptamaya yönelik olarak yapılan bir araştırmada, özümseyenlerin klasik derslerin daha yararlı olduğunu, değiştirenlerin, teorik dersleri yararlı bulduğu ancak koç eşliğinde küçük grup çalışmalarının yetersiz olduğunu, ayrıştıranların, bir koç ile birlikte küçük grup çalışmaları ve pratik uygulamaların yararlı olduğunu, teorik dersleri ise yararlı bulmadıklarını, yerleştirenlerin ise grup çalışmalarını yararlı buldukları ancak teorik dersleri yararlı olarak görmediklerini saptamıştır (61).

Loo R. tarafından yapılan bir araştırmada, öğrencilerin, öğrenme stilleri ile öğrenme tercihleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Toplam 201 lisans öğrencisi üzerinde yürütülen çalışmada, ayrıştıran öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin grup çalışmasını, özümseyen öğrencilerin klasik dersleri daha çok tercih ettiklerini bulmuştur (62).

PDÖ'nün bir koç eşliğinde yürüyen küçük bir grup çalışması olduğu düşünüldüğünde, bizim araştırmamızda da ayrıştıran ve yerleştirenlerin bu eğitimi daha yararlı gördükleri, özümseyenlerin ise klasik dersleri daha yararlı gördükleri söylenebilir.

Özümseyen öğrenme stiline sahip bireylerin yapılandırılmış sistematik bilgiyi tercih ettikleri, sunulan bilginin, sıralı, mantıklı ve ayrıntılı olmasını istedikleri, izleyerek ve düşünerek öğrendikleri, eğitici merkezli eğitimi daha çok tercih ettikleri, ayrıştıran öğrenme stiline sahip bireylerin yaparak ve düşünerek öğrendikleri, beyin fırtınası, pratik uygulamalar, vaka çözümlene gibi uygulamaları tercih ettikleri, yerleştiren öğrenme stiline sahip bireylerin ise özellikle bir eğiticinin yürüttüğü pratik, laboratuvar uygulamaları, hasta başı uygulamalar gibi kendisinin aktif rol alacağı eğitimlerde daha başarılı oldukları D. Kolb tarafından belirtilmiştir. Araştırma sonucunda D. Kolb tarafından belirtildiği gibi, araştırma grubunda yer alan öğrencilerinde bu özelliklere benzer eğitimleri tercih ettikleri söylenebilir.

D. Kolb tarafından, değiştiren öğrenme stiline sahip bireylerin, beyin fırtınası yöntemini, grup tartışması ve klasik sınıf dersleri (eğitici merkezli eğitimler) şeklinde yürüyen eğitimleri daha çok tercih ettikleri belirtilmiştir (62, 63). Ancak bizim araştırmamızda bu grubun her iki eğitim yönteminde de en az memnun olan grup çıkması ilginçtir. Bu öğrencilerin %36'sının tıp fakültesini kendi isteği ile seçmemesinin bu bulgunun bir nedeninin olabileceği düşünülmektedir. Diğer öğrenme stillerinde bu durumun tersine tıp fakültesini kendi isteği ile seçenlerin %85'in üzerinde olduğu gözlenmektedir. D. Kolb tarafından da belirtildiği gibi, bu öğrencilerin aslında meslek seçiminde daha çok sanat, tarih, politik bilimler, yabancı diller gibi bölümleri tercih ettikleri, tıp fakültesi öğrencilerinde yapılan çalışmalarda da, bu grubun sayı olarak çok az bir grubu oluşurduğu bulunmuştur. Bu iki bulgu birbiri ile örtüşmektedir. Tıp fakültesini kendi isteği ile seçmeyen öğrencilerin, eğitimin özellikle ilk yıllarında derslerden memnun olmamaları, sınav başarılarının diğer gruplara göre biraz daha düşük olmasının beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir.

D. Kolb tarafından, ayırıtıran ve değiştiren grubun, yerleştiren ve özümseyen grubun bir arada çalıştığında, birbirlerinin eksik ve zayıf kalan yönlerini kapattıkları ve bu yönlerini güçlendirmelerini sağladıkları, dolayısıyla öğrenme üzerine olumlu bir etki yarattığı belirtilmektedir (63, 64). Bu açıdan bakıldığında grup çalışmalarında bu şekilde grupların oluşturulmasının öğrencilerin öğrenme düzeylerine, memnuniyetlerine ve başarılarına olumlu etki yaratabileceği söylenebilir.

5.4. Araştırma Grubunun Öğrenme Stillerine Göre Hangi Eğitimde Daha Başarılı Oldukları Durumu

Araştırmada, öğrencilerin, “öğrenme stillerine göre hangi eğitimde daha başarılı oldukları” durumunun incelenmesinde, özümseyen öğrencilerin klasik eğitim sınavlarında, yerleştiren ve ayırıtıran öğrencilerin ise PDÖ sınavlarında anlamlı bir farklılık olmamakla birlikte, daha başarılı oldukları saptanmıştır. Değiştiren öğrencilerin ise dört PDÖ sınavının üçünde ve klasik sınavların tamamında başarı puanı en düşük öğrenciler olduğu bulunmuştur.

Literatürde, Kolb Öğrenme Stili Ölçeği kullanılarak, öğrencilerin sınav başarılarını inceleyen tek çalışmaya rastlanmıştır. Piane G ve ark. tarafından tıp fakültesi öğrencilerinin öğrenme stiline göre klasik eğitimde sınav başarılarını inceleyen bir araştırma yapmışlardır. Bu araştırmada klasik ders olarak verilen Halk Sağlığı derslerinin sonunda yapılan sınavlarda, özümseyen gruptaki öğrencilerin bu sınavlarda en başarılı grup olduğunu bulmuşlardır (65).

Bu bulgu bizim araştırmamızdaki sonuçla uyumludur. Ayrıca öğrencilerin memnun oldukları, kendilerine daha uygun olduğunu düşündükleri bir eğitimde, sınav başarılarında yüksek olaması beklenen bir sonuçtur. Araştırma sonucunda da öğrencilerin, öğrenme stiline göre memnun olduğu eğitim ile ilgili sınavda daha başarılı oldukları saptanmıştır.

SONUÇ

Bu çalışma, ülkemizde tıp fakültesi öğrencilerinin öğrenme stillerini belirlemeye yönelik olarak yapılan ikinci, öğrenme stillerine göre hangi eğitim yönteminden daha memnun ve başarılı olduklarını saptamaya yönelik olarak yapılmış ilk çalışma özelliği taşımaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun ayrıştıran ve özümseyen grupta olduğu, özümseyen grubun klasik eğitimden, yerleştiren ve ayrıştıran grubun ise PDÖ den daha memnun ve başarılı oldukları bulunmuştur.

Her öğrenme stilinin farklı bir öğrenme yolunun olması, bu öğrencilerin eğitimde kullanılan farklı materyallerden farklı düzeylerde yararlanmaları ve kalabalık sınıflarda farklı öğrenme biçimine sahip öğrencilerin bulunduğu gerçeği eğitim ile ilgili uygulamalarda dikkate alınmalıdır. Özellikle eğitimin önemli bir kısmının kalabalık amfi derslerinde geçtiği tıp eğitiminde öğrencilerin dikkatini daha fazla toplayabilme, öğrenme düzeyini ve eğitim kalitesini artırabilme açısından öğrencilerin öğrenme stillerinin bilinmesi ve eğitim programı içerisinde buna uygun bir takım düzenlemelerde bulunulmasının son derece yararlı olacağı düşünülmektedir.

Bu amaçla, öğrencilerin öğrenme stillerinin belirlenmesi ve bu konuda öğrencilere, öğrenmede güçlü yönleri ve zayıf oldukları alanlar, zayıf oldukları alanları nasıl geliştirecekleri konularında bilgi verilmesi, eğiticilere, öğrencilerin farklı öğrenme stilleri olduğu, bu öğrenme stillerinin nasıl öğrendiği, hangi öğrenme stilinin hangi uygulamalardan daha fazla memnun olduğu ve yararlandığı konularında bilgi verilmesinin eğitimin etkinliğini ve kalitesini arttıracığı düşünülmektedir.

Eğitim programı içerisinde klasik derslerin yanı sıra PDÖ, küçük grup çalışmaları, beyin fırtınası, pratik uygulamalar, role play gibi farklı uygulamalara yer verilemesi farklı öğrenme stiline sahip öğrencileri eğitime dahil etme açısından önemli bir uygulama olacağı düşünülmektedir. Tüm bunların yapılabilmesi için öğrencilerin öğrenme stillerinin ve öğrenme stillerine göre hangi eğitimin hangi grup için daha yararlı olabileceğinin bilinmesi gerekmektedir.

ÖNERİLER

Bundan sonra yapılacak araştırmalar ile değiştiren öğrencilerin neden her iki eğitim yönteminden de memnun olmadıkları saptanabilir. Bu bulgu doğrultusunda yapılacak düzenlemeler ile bu öğrencilerinde eğitim programından daha fazla yararlanmaları sağlanabilir. Ayrıca ileri yıllarda da bu veriler toplanarak öğrencilerin öğrenme stillerine göre memnuniyet ve başarılarındaki ilişki incelenebilir. Küçük grup çalışmaları ve PDÖ gibi uygulamalarda özümseyen ile yerleştiren grup, değiştiren ile ayırıştıran grup bir araya getirilerek, öğrencilerin memnuniyetleri ve başarılarındaki değişim incelenebilir.

KAYNAKLAR

1. Schmidt GH, Neufeld V, Nooman M, Ogunbode T. Network of Community-Oriented Educational Institutions for the Health Sciences, *Academic Medicine*, 1991; 66: 259-263.
2. Davis MH, Harden RM. AMEE Medical Education Guide No.15: Problem - Based Learning: A Practical Guide, *Medical Teacher*, 1999; 21: 130-140.
3. Dolmands D, Gijsselaers W, Moust J, Grave W, Wolfhagen I, Vleuten C. Trends in Research on the Tutor in Problem-Based Learning: Conclusions and Implications for Educational Practice and Research, *Medical Teacher*, 2002; 24: 173-180.
4. Schmidt HG. Problem-Based Learning: Rationale And Description, *Medical Education*, 1983; 17: 11-16.
5. Musal B. Probleme Dayalı Öğrenim Yöntemi, *Hekim ve Yaşam*, 1998; 6-8.
6. Schimdt HG. Foundations of Problem-Based Learning: Some Explanatory Notes. *Medical Education*, 1993; 27: 422-432.
7. Reynolds F. Initial Experiences of Interprofessional Problem-Based Learning: A Comparison of Male and Female Students' Views, *J Interprof Care*, 2003; 17(1): 35-44.
8. Reinout W, Margaretha WJ, Wiel VD, Henrique LC, Mamede S, Tomaz JB, Schmidt HG. Design of a Problem-Based Curriculum: A General Approach and a Case Study in the Domain of Public Health, *Medical Teacher*, 2002; 24: 45-51.
9. Sundblad G, Sigrell B, Knutsson JL, Lindkvist C. Students' Evaluation of a Learning Method: A Comparison Between Problem Based Learning and More Traditional Methods in a Specialist University Training Programme in Psychotherapy, *Medical Teacher*, 2002; 24(3): 268-271.
10. Zanolli MB, Boshuizen HP, Grave WS. Students' and Tutors' Perceptions of PBL Tutorial Groups at a Brazilian Medical School, *Education Health (Abingdon)*, 2002; 15(2): 189-201.
11. Federico P. Learning Styles and Student Attitudes Toward Various Aspects of Network-Based Instruction, *Computers in Human Behavior*, 2000; 16: 359-379.
12. Thompson JA, Bing-You RG. Physicians' Reactions to Learning Style and Personality Type Inventories. *Medical Teacher*, 1998; 20: 10-15.
13. Petek A, Akkoyunlu B. Kolb Öğrenme Stili Envanteri, *Eğitim ve Bilim*, 1993; 87: 37-47.
14. Delisle R. Use Problem-Based Learning in the Classroom. 1997.

15. Walton H. A Global Strategy For Medical Education: Partners in Reform. *Medical Education*, 1993; 27: 394-398.
16. Hamad B. What is Community-Based Education? Evolution, Definition and Rationale. *Handbook of Community-Based Education: Theory and Practices*, 1994.
17. Probleme Dayalı Öğrenim. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp fakültesi Eğiticilerin Eğitimi Komitesi, İzmir: Dokuz Eylül Yayınları, 2002.
18. Musal B, Akalın E, Kılınç O, Esen A. Probleme Dayalı Öğrenim Oturumlarında İzlenen Süreçler ve Eğitim Yönlendiricisinin Rolü, *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp fakültesi Dergisi Aktif Eğitim Özel Sayı*, 2001;31-37.
19. Musal B, Akalın E, Kılınç O, Esen A, Alıcı E. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Probleme Dayalı Öğrenim Programı, Süreçleri ve Eğitim Yönlendiricisinin Rolü, *Tıp Eğitimi Dünyası*, 2002;9:39-49.
20. Bound D, Fletti G. *The Challenge of PBL*. London 1991.
21. Boelen C. A New Paradigm For Medical Schools a Century After Flexner's Report, *Bulletin of the World Health Organization*, 2002; 80:592-94.
22. Elliott M. Are We Going in the Right Direction? A Survey of The Undergraduate Medical Education in Canada, Australia and the United Kingdom From a General Practice Perspective, *Medical Teacher*, 1999; 21: 53-60.
23. McClary MA, Marantz P, Taylor MH. Preventive Medicine 2000: Changing Contexts And Opportunities. *Academic Medicine*, 2000; 75: 22-27.
24. Sayek İ, Kiper N, Odabaşı O. Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Raporu 2008. Türk Tabipleri Birliği Yayını, Ankara, 2008.
25. Gürpınar E, Akyıldız F, Özbudak Ö, Şenol Y. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde Uygulanan Probleme Dayalı Öğrenimin Eğitim Yönlendiricileri Tarafından Değerlendirilmesi, *Tıp Eğitimi Dünyası*, 2005; 20: 46-53.
26. Gürpınar E, Şenol Y, Oğuz N, Demirel B, Uçar Y. Anatomi Eğitiminde Probleme Dayalı Öğrenim ile Klasik Eğitim Modelinin Karşılaştırılması, *Tıp Eğitimi Dünyası*, 2005; 19: 14-20.
27. Alimoğlu MK, Gürpınar E, Şenol Y, Çubukçu S, Aktekin M. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem I Öğrencilerinin Probleme Dayalı Öğrenim Uygulamaları Konusundaki Memnuniyetleri, *Tıp Eğitimi Dünyası*, 2004; 14: 8-15.
28. Gürpınar E, Karlı B. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde Uygulanan Probleme Dayalı Öğrenim Modeli, *Tıp Eğitimi Dünyası*, 2008; 28: 9-12.
29. Gürpınar E, Türkay M, Şenol Y, Alimoğlu M, Aktekin M. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde Probleme Dayalı Öğrenim Uygulamaları, IV. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi Bildiri Kitabı, 2006.
30. Boydak A. Öğrenme Stilleri, Beyaz Yayınlar, İstanbul, 2001.

31. Yıldız K, Deniz D. Eğitimde Bireysel Farklar, Nobel Yayın, Ankara, 2004.
32. Soner D. Öğrenme Perspektifleri, Nobel Yayın, Ankara, 2005.
33. Dunn R, Giannitti MC, Murray JB, Rossi I, Geisert G, Quinn P. Grouping Students for Instruction: Effects of Learning Style on Achievement and Attitudes, *J Soc Psychol*, 1990; 130(4): 485-94.
34. Riding R, Rayner S. Cognitive Styles and Learning Strategies-Understanding Style Differences in Learning and Behaviour, London: David Fulton Publishers, 1998.
35. Gregorc, AF. Style As a Symphon: A Phenomenological Perspective, *Theory Into Practice*, 1984; 23 (1): 51-56.
36. Jung CG. Psychological types. RFC Hull Trans. Collected Works of C.G. Jung Vol 6 Bollingen Series XX, Princeton University Pres, 1977.
37. Boyle EA, Dunleavy K. Learning Styles and Academic Outcome: The Validity and Utility of Vermunt's Inventory of Learning Styles in a British Higher Education Setting, *British Journal of Educational Psychology*, 2003; 73: 267–290.
38. Kolb DA. Learning styles and disciplinary difference. *The Modern American College*, Jossey Bass, 1981.
39. Metallidou P, Platsidou M. Kolb's Learning Style Inventory-1985: Validity Issues and Relations with Metacognitive Knowledge About Problem-Solving Strategies. *Learn and Individ Differ*, 2008; 8: 114–119.
40. Kolb DA. *The Learning Style Inventory: Technical Manual*. McBer and Company. Boston, 1976.
41. Kolb DA. *Experiential Learning: Experiencies as the Source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, N.J.:Prentice-Hall, 1984.
42. Kolb DA, Dixon N. *Personal Learning Guide*. Self Study Booklet. McBer and Company. Boston, 1985.
43. Kolb DA. *The Kolb Learning Style Inventory*. Hay Resources Direct, 1999.
44. Kolb DA. *Facilitator's Guide to Learning*. Hay Resources Direct, 2000.
45. Robinson G. Do General Practioners' Risk-Taking Propensities and Learning Styles Influence Their Continuing Medical Education Preferences? *Medical Teacher*, 2002; 24(1): 71-78.
46. Adesunloye BA, Aladesanmi O, Henriques FM, Ivonye C, The Preferred Learning Style Among Residents and Faculty Members of an Internal Medicine Residency Program, *J Natl Med Assoc*, 2008; 100(2); 172-175.
47. Baker JD, Reines HD, Wallace CT. Learning Style Analysis in Surgical Training, *Am Surg*, 1985; 51(9); 494-496.

48. Smits PBA, Verbeek JHAM, Nauta MCE, Cate JY, Metz CM, Dijk FCH. Factors Predictive of Successful Learning in Postgraduate Medical Education, *Medical Education*, 2004; 38: 758-766.
49. Koşan A, Demirören M, Kemahlı S, Palaoğlu Ö, Ayhan İ. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde Tıp Eğitimine Başlayan Öğrencilerin Öğrenme Stilleri, *Tıp Eğitimi Dünyası*, 2007; 25: 1-9.
50. Olabiyi OO, Aiyegbusi AI, Noronha CC, Okanlawon AO. Students' View of a Learning Method: Opinions of First Year Medical and Dental Students in the School of Basic Medical Sciences of University of Lagos, Nigeria, About Problem Based Learning, *Nig O J Hosp Med*, 2008; 18(4): 185-190.
51. Mclean M. A Comparison Of Students Who Chose a Traditional or a Problem Based Learning Curriculum After Failing Year 2 in the Traditional Curriculum: A Unique Case Study at the Nelson R. Mandela School of Medicine, *Teach Learn Med*, 2004; 16(3): 301-303.
52. Habib F, Baig L, Mansuri FA. Opinion of Medical Students Regarding Problem Based Learning, *J Pak Med Assoc*, 2006; 56(10): 430-432.
53. Gunnar B, Ulla L. Cahnge in Student Attitudes to Medical School After the Introduction of Problem-Based Learning in Spite of Low Ratings, *Medical Education*, 1998; 32: 46-49.
54. O'Neill PA, Morris J, Baxter CM. Evaluation of an Integrated Curriculum Using Problem-Based Learning in a Clinical Environment: The Manchester Experience. *Medical Education*, 2000; 34(3): 222-230.
55. Kaufman DM, Holmes DB. Tutoring in Problem-Based Learning: Perceptions of Teachers and Students, *Medical Education*, 1996; 30(5): 371-377.
56. Khoo HE, Chhem RK, Gwee MC, Balasubramaniam P. Introduction of Problem-Based Learning in a Traditional Medical Curriculum in Singapore Students' and Tutors' Perspectives, *Ann Acad Med Singapore*, 2001; 30(4): 371-374.
57. Vernon DT. Attitudes and Opinions of Faculty Tutors About Problem-Based Learning, *Academic Medicine*, 1995; 70(3): 216-223.
58. Demirbaş ÖO. The Relation of Learning Styles and Performance Scores of the Students in Interior Architecture Education, *Yayımlanmamış Doktora Tezi, Bilkent Üniversitesi Eğitim ve Sosyal Bilimler Enstitüsü*, 2001.
59. Pungente MD, Wasan KM, Moffet C. Using Learning Styles to Evaluate First Year Pharmacy Students' Preferences Toward 231 Different Activities Associated with the Problem-Based Learning Approach, *American Journal of Pharmaceutical Education*, 2003; 66: 119-124.
60. Marriot P. A Longitudinal Study of Undergraduate Accounting Students' Learning Style Preferences at Two UK Universities, *Accounting Education*, 2002; 11: 43-62.
61. Campeau AG. Distribution of Learning Stlyes and Preferences for Learning Enviroment Characateristşcs Among Emergency Medical Care Assistans (EMCAs) in Ontario, Canada, *Prehosp Disaster Medicine*, 1998; 13(1): 55-62.

62. Loo R. Kolb's Learning Styles and Learning Preferences: Is There a Linkage?, *Educational Psychology*, 2004; 24(1): 99–108.
63. Derya OE. Hacettepe Üniversitesi Dört Yıllık Lisans Programındaki Öğrenci Ve Öğretim Üyelerinin Öğrenme Stillerinin Karşılaştırılması, Doktora Tezi, Ankara, 1998.
64. Kolb A, Kolb D. The Kolb Learning Style Inventory Version 3.1 2005, Technical Specifications, Case Western Reserve University, 2005.
65. Piave G, Rydman RJ, Rubens AJ. Learning Style Preferences of Public Health Students, *J Med Syst*, 1996; 20(6): 377-384.

ÖZGEÇMİŞ

Erol Gürpınar 1973 yılında Antakya/Hatay da doğmuş, İlk, Orta ve Lise eğitimini burada tamamladıktan sonra 1997 yılında İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden mezun olmuş, 1998-1999 yılları arasında Pratisyen Hekim olarak Aksaray Eskil Merkez Sağlık Ocağında çalışmıştır. 1999-2002 yılları arasında Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalında Halk Sağlığı uzmanlık eğitimini tamamladıktan sonra 2003 yılında Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalında Uzman Doktor olarak göreve başlamıştır. 2004 yılında Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Biyoistatistik ve Tıp Bilişimi Anabilim Dalı'nda Tıp Bilişimi Yüksek Lisans eğitimine başlamış, 2007 yılında bu eğitimi tamamlamıştır. 2006 yılından itibaren de Yrd. Doç. Dr. olmuş, 2007 yılında da Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Eğitime başlamıştır. Halen Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalında Öğretim Üyesi olarak görevine devam etmektedir.

EKLER

DEMOGRAFİK VERİ TOPLAMA ANKETİ

Sevgili arkadaşlar, aşağıda sizlerin öğrenme stillerinizi, fakültemizde uygulanan eğitim yöntemlerinden memnuniyetinizi ve bunları etkileyen etmenleri saptayabilmek amacıyla hazırlanmış bazı sorular yer almaktadır. Her bölümde sizden istenen bilgileri, verilen yönergeler doğrultusunda işaretlemeniz önemlidir. Yanıtlama sırasında göstereceğiniz özen ve yardımlarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

1- Cinsiyetiniz   ( ) Kız   ( ) Erkek

2- Mezun olduğunuz lise tipi hangisidir?

( ) Normal lise

( ) Anadolu Lisesi

( ) Süper lise

( ) Özel Lise

( ) Fen lisesi

( ) Meslek Lisesi

( ) Diğer .....

3- Tıp Fakültesini kendi isteğiniz ile mi seçtiniz?   ( ) Evet   ( ) Hayır

4- Halen nerede yaşıyorsunuz?

( ) Evde ailem ile birlikte

( ) Evde arkadaşlarımla

( ) Evde yalnız

( ) Özel yurttta

( ) Resmi yurttta

5- Ailenizin eğitim durumu ile ilgili aşağıdakilerden uygun olanları işaretleyiniz?

Babanızın eğitim durumu:

( ) Okur-yazar değil

( ) İlkokul

( ) Orta okul / Lise

( ) Üniversite

Annelerinizin eğitim durumu:

( ) Okur-yazar değil

( ) İlkokul

( ) Orta okul / Lise

( ) Üniversite

KOLB ÖĞRENME STİLLERİ ÖLÇEĞİ

Bu bölümde her birinde dörder seçenекle tamamlanan 12 tane durum verilmektedir. Her bir durumu seçenekleri ile okuduktan sonra, aşağıdaki skalaya göre cümleyi sizin düşüncenize yakınlığı bakımından en uygun şekilde tamamlayan seçenek için "4", ikinci derecede uygun olan için "3", üçüncü derecede uygun olan için "2" ve en az uygun olan için ise "1" rakamını seçeneklerin sol yanında verilen boşluklara yazınız.

4 -	En uygun olan
3 -	İkinci uygun olan
2 -	Üçüncü uygun olan
1 -	En az uygun olan

1. Öğrenirken duygularımı göz önüne almaktan hoşlanırım.
 izlemekten ve dinlemekten hoşlanırım.
 fikirler üzerine düşünmekten hoşlanırım.
 birşeyler yapmaktan hoşlanırım.
-
2. En iyi duygularıma ve önsezilerime güvendiğimde
 dikkatlice dinlediğim ve izlediğimde
 mantıksal düşünmeyi temel aldığımında
 birşeyler elde etmek için çok çalıştığımında öğrenirim.
-
3. Öğrenirken güçlü duygu ve tepkilerle dolu olurum.
 sessiz ve çekingen olurum.
 sonuçları bulmaya yönelirim.
 yapılanlardan sorumlu olurum.
-
4. Öğrenirken duygularımla
 izleyerek
 düşünerek
 yaparak
öğrenirim.
-
5. Öğrenirken yeni deneyimlere açık olurum.
 konunun her yönüne bakarım.
 analiz etmekten ve onları parçalara ayırmaktan hoşlanırım.
 denemekten hoşlanırım.
-
6. Öğrenirken sezgisel
 gözleyen
 mantıklı
 hareketli
biriyim.
-
7. En iyi kişisel ilişkilerden
 gözlemlerden
 akılcı kuramlardan
 uygulama ve denemelerden
öğrenirim.

-
8. Öğrenirken kişisel olarak o işin bir parçası olurum.
 işleri yapmak için acele etmem.
 kuram ve fikirlerden hoşlanırım.
 çalışmamdaki sonuçları görmekten hoşlanırım.
-
9. En iyi duygularıma dayandığım zaman
 gözlemlerime dayandığım zaman
 fikirlerime dayandığım zaman
 öğrendiklerimi uyguladığım zaman
öğrenirim.
-
10. Öğrenirken kabul eden
 çekingen
 akılcı
 sorumlu
biriyim.
-
11. Öğrenirken katılırım.
 gözlemekten hoşlanırım.
 değerlendiririm.
 aktif olmaktan hoşlanırım.
-
12. En iyi akılcı ve açık fikirli olduğum zaman
 dikkatli olduğum zaman
 fikirleri analiz ettiğim zaman
 pratik olduğum zaman
öğrenirim.

EĞİTİM YÖNTEMLERİNDEN MEMNUNİYET ANKETİ

Sevgili arkadaşlar;

Aşağıdaki anket sizlerin, klasik sınıf dersleri ve PDÖ oturumları hakkında memnuniyet düzeyinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Hazırlanan ifadeleri dikkatle okuyunuz ve her ifadeyi Klasik sınıf dersleri ve PDÖ için ayrı ayrı değerlendiriniz. Size uygunluk derecesine göre her bir eğitim yöntemi için, aşağıdaki puanları göz önüne alarak, 1 ile 5 arasında bir puan vererek ilgili kutucuğa rakam olarak yazınız.

Sabrınız ve ilginiz için teşekkürler...

1- kesinlikle **katılmıyorum**, **2-** katılmıyorum, **3-** kararsızım, **4-** katılıyorum, **5-** kesinlikle **katılıyorum**

	Klasik Sınıf Dersleri	PDÖ
Bu yöntemde eğitim alırken kendimi rahat hissediyorum		
Bu yöntem ile öğrendiğim konularda meslek hayatımda daha başarılı olacağıma inanıyorum		
Bu yöntem ile öğrendiğim konularda sınavlarımda daha başarılı olacağıma inanıyorum		
Bu yöntem ile konuları daha kısa sürede öğreniyorum		
Bu yöntem ile konuları daha iyi öğreniyorum		
Bu yöntem öğrenme motivasyonumu olumlu yönde etkiliyor		
Bu yöntem beni mesleki yaşamıma iyi hazırlıyor		
Bu yöntemde kendimi rahatça ifade edebiliyorum		
Bu yöntemin eğitimime katkısının olmadığına inanıyorum		
Bu yöntemde sorarak veya araştırarak gerekli bilgiye ulaşabiliyorum		
Genel anlamda bu eğitim yönteminden memnunum		
Mantık yürütme becerisi		
Problem çözme becerisi		
Karar verme becerisi		
Hastaya biyopsikososyal bütün olarak yaklaşabilme becerisi		
İletişim kurabilme becerisi		